

# Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec



Číslo 3/2022

Březen 2022

## Bůh řídí vše

Dr. Mark byl známým a uznávaným onkologem. Jednoho dne měl cestovat na důležitou konferenci do vzdáleného města, kde měl převzít ocenění za svoji práci. Letadlo, kterým letěl, muselo hodinu po startu nouzově přistát.

Dr. Mark si proto půjčil auto, aby se na konferenci dostal včas. Krátce poté, co vyrazil na cestu, se počasí náhle prudce změnilo a začala bouře. Kvůli bouři mu vypadl signál a navigace selhala, on odbočil špatným směrem a zabloudil. Po dvou hodinách jízdy si uvědomil, že se úplně ztratil. Byl hladový, vyčerpaný, a tak se rozhodl, že někde přenocuje.

Dojel k malému domku a zoufalý vystoupil z auta a zaklepal na dveře. Otevřela mu neznámá žena. Vysvětlil jí, že se ztratil a poprosil ji, že potřebuje zavolat. Žena mu řekla, že telefon nemá, ale může u ní počkat, dokud se počasí nezlepší a pak pokračovat v cestě. Hladový, unavený a promočený doktor nabídku přijal a vešel do domu.

Žena mu nabídla teplý čaj a odešla se modlit. Doktor se pousmál a řekl jí, že on věří pouze v sebe a tomu, co sám dokáže svojí tvrdou prací.

Seděl u stolu, popíjel čaj a pozoroval ženu, jak se modlí u postele ve světle svíček.

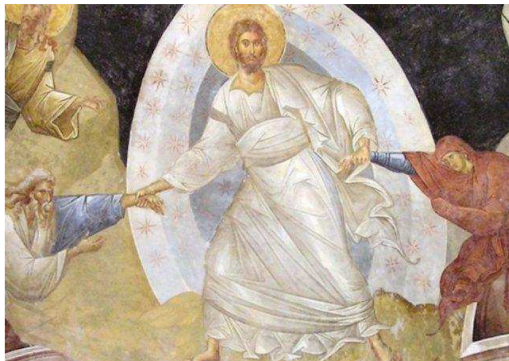


Uvědomil si, že když se modlí, tak asi potřebuje pomoc a zeptal se jí: „O co vlastně Boha prosíš? Myslíte si, že vyslyší vaši prosbu?“ Žena se smutně usmála a řekla: „To miminko v postýlce je můj malý synek, který má vzácný druh rakoviny a existuje jen jeden lékař, který mu může pomoci, ale já nemám peníze na léčbu. Ten lékař bydlí daleko a Bůh stále neodpovídá na mou modlitbu, ale já vím, že mi určitě pomůže a moji víru v něho a jeho pomoc nic nezničí. Ten lékař, který mého synka může vyléčit, se jmenuje Mark a je uznáván onkolog.“ Omráčený a neschopný slov se Dr. Mark rozplakal. Zašeptal: „Bůh je tak velký, vyslyšel tvou prosbu.“

V mysl si promítl všechno to, co se dnes událo a jak se dostal k této ženě. Uvědomil si, že to všechno, co se mu přihodilo: nouzové přistání letadla, bouře, zablouzení, nejenže znamená, že Bůh vyslyšel prosby ženy, ale také dal šanci jemu, aby pochopil, že peníze a hmotné věci nejsou všechno a že důležité je pomáhat lidem. Pomoci těm, kteří jsou z pohledu tohoto světa chudí, nešťastní a nemají nic, kromě své víry v Boha a modlitby.

## ***Před 1701 lety císař Konstantin Veliký udělal z neděle den odpočinku***

Před 1701 lety, 3. března 321, udělal římský císař Konstantin Velký neděli dnem



pracovního volna. „V úctyhodnou neděli (venerabilis dies solis) budou odpočívat všichni soudci, obyvatelstvo města a pracovníci všech odvětví. Rolníci ať svobodně a bez překážek pracují na poli, protože se často stává, že není lepší den k setí obilí nebo k sázení révy, protože užitek, který dala nebeská Prozřetelnost by neměla být ovlivňována časem,“ prohlásil císařský edikt adresovaný prefekto-

vi města Říma Helpidiovii.

Konstantinův dokument, který se zachoval dodnes, pokrýval celou říši a zůstává v platnosti dodnes. To, zda a do jaké míry se císař při svém rozhodování řídil křesťanskými úvahami, je předmětem sporů historiků. Samotný dekret nic nenaznačuje.

Možná císař jednoduše viděl židovský koncept dne odpočinku jako správný. Sedmidenní týden praktikovaný v judaismu byl přijat v Římské říši ještě před Konstantinem, i když s jiným počítacím systémem. Zatímco Židé dny počítali postupně: první den, druhý den atp. ... sedmý den – šabat, Římané věnovali dny planetám a jejich bohům: od Saturnova dne – soboty do neděle (Dne Slunce) a od Dne Měsíce (Dies Lunae), tedy od pondělí, do Dne Venuše (Dies Veneris) – pátek.

Císař v každém případě chtěl, aby byla neděle pravidelným svátkem. O čtyři měsíce později, v červenci 321, vydal ke svému ediktu jakýsi výkonný předpis, který mimo jiné ten den povolil osvobození otroků.

Křesťané nechtěli přijmout výraz „den boha slunce“. Pro ně to byl „Den Páně“ (řecky [hemera] kyriaké, latinsky [Dies] Dominica) – den, kdy Kristus, Pán (Kyrios / Dominus) vstal z mrtvých. Ale co je nejdůležitější, státem nařízený den odpočinku nakonec umožnil větší svobodu na slavení večere Páně v den, který byl Jemu zasvěcen.

Ve slovanských jazycích, kromě ruštiny, slova pro neděli označují její slavnostní charakter, když se „nedělá“, proto je neděle v češtině, nízla v běloruštině, neděla v ukrajinštině, neděle v bulharštině, nedelja v chorvatštině, nedel'a ve slovenštině. Pouze ruský název odkazuje na Zmrtvýchvstání – voskresienije. V dobách komunistického boje proti náboženství změnili bolševici pravopis tohoto slova, aby smazali jeho spojitost s největším křesťanským svátkem, a přidali po -n-, takzvaný měkký znak, který sice zásadním způsobem nezměnil význam slova, ale graficky trochu „vzdálil“ jméno od svých křesťanských kořenů.

## Proč chodit do kostela?

Pokud jsi duchovně probuzený, pak se ti tohle bude líbit! Pokud jsi duchovně mrtvý, nebudeš to chtít číst. Pokud jsi duchovně zvědavý – stále je zde šance!

Jeden návštěvník kostela napsal dopis vydavateli novin a stěžoval si, že to nedává smysl, aby člověk chodil do kostela každou neděli. „Chodil jsem přes 30 let do kostela,“ napsal, „a během těch let jsem slyšel přibližně 3.000 kázání. Jakkoliv je to číslo vysoké, neumím si vzpomenout na jediný z nich. Tak si myslím, že je to úplná ztráta času moje i toho kněze.“ Toto nastartovalo skutečnou kontroverzní výměnu názorů v rubrice „Dopisy vydavateli“, což se nesmírně líbilo majiteli novin. Takhle to šlo z týdne na týden, až dokud někdo nenapsal tento přesvědčivý důkaz: „Bude to 30 let co jsem ženatý. Za tu dobu mi moje manželka uvařila skoro 32.000 jídel. Ale ať se teď jakkoli snažím, za celý svět si nedokážu vzpomenout na menu jediného pokrmu ze všech těch jídel. Ale jedno vím jistě, všechny mě vyživovaly a dodávaly mi sílu potřebnou k mé denní práci. Kdyby mi moje žena nevařila – byl bych už dnes fyzicky mrtvý. Je to podobné, jako kdybych nešel do kostela načerpat sílu; byl bych již dnes duchovní mrtvý!“ Pamatuj: pokud jsi z něčeho NA DNĚ, pak Bůh je vždy NAHOŘE, aby Ti v čemkoli pomohl! Víra vidí neviditelné, věří v neuvěřitelné a přijímá nemožné! Díky ti Bože za fyzickou i duchovní výživu!



## Půst zušlechťuje duši i tělo

Lidé mají různé postoje k půstu jako takovému. Většinou jej považují za překonanou skutečnost, patřící do dávné minulosti. Jiní ho zase opěvují ve jménu očistné kúry či zdravějšího způsobu života.

Je vůbec púst, sebezápor, čili dobrovolné zřeknutí se některých požitků, potřebnou součástí života člověka? Tyto skutečnosti jsou často prezentovány jako nebezpečné praktiky, za kterými se skrývá odsuzování lidského těla nebo dokonce nenávisť k němu.

### Nebezpečí dualismu

Friedrich Nietzsche ve svém spisu *Ecce homo* píše: „Pojem ‚duše‘, ‚ducha‘ a nakonec dokonce ‚nesmrtelné duše‘ byl vynalezen, aby se pohrdlo tělem, aby se tělo udělalo nemocným – ‚svatým‘. Místo zdraví ‚spása duše‘ – to znamená periodické šílenství mezi křecemi pokání a hysterií vykoupení!“ Když odhlédneme od mylných předpokladů Nietzscheho, který radí člověka mezi zvířata, křesťanství minulosti vyčítá, že nepřálo tomu, co je tělesné. Není třeba popírat, že tendence v tomto smyslu tu opravdu vždy byly. Takto motivovaná askeze by však v sobě ukrývala nebezpečný dualismus, který materii považuje za zdroj zla či za něco nečistého. Za naše špatné skutky a sklony bychom vlastně ani nebyli zodpovědní my, ale naše tělo jako součást hmotného světa. Z takové logiky těží různé dualistické sekty - na jedné straně je zde snaha zbavit se osobní odpovědnosti, na druhé straně stojí úsilí setřást se pout těla. Dokonce i svatý Augustin ještě před svým obrácením na několik let propadl dualismu ve formě manicheismu.



### Křesťanství neodmítá tělo

Člověk je jednotou těla a duše, jednoduše bychom jej mohli nazvat vtěleným duchem. Křesťanství neodmítá tělo, protože to by znamenalo odmítat člověka jako takového. Vždyť už v samotném termínu ‚lidské tělo‘ je zahrnuta duše člověka, která tělo oživuje. Ani samotný Bůh nepohrdá lidským tělem; bylo to lidské tělo, které umožnilo vtělení Božího Syna a následně i naše vykoupení. Dokonce Kristus živí věřící svým tělem a krví v Eucharistii. František z Assisi ve svých *Napomenutích* píše: „Považ, človče, jak úžasného tě Pán Bůh stvořil; stvořil tě a ztvárnil k obrazu svého Syna, pokud jde o tělo, a jemu podobnému, pokud jde o ducha.“ Svatý František je opravdu originální. Lidské tělo je

ztvárněno do podoby Božího Syna, který se stal člověkem. Při stvoření Adama mu Bůh dal takové tělesné rysy, jako má ten, který přijde: jeho Syn Ježíš, to však platí o každém lidském těle. Moje dnešní tělo je reprodukcí těla prvorozeného ze všech stvořených (srov. Kol 15). Benedikt XVI. ve své encyklice *Deus caritas est* píše: „Kdyby člověk chtěl být jen duch a chtěl by odmítat tělo jako živočišné dědictví, tehdy by duch i tělo ztratily svou důstojnost. Jen pokud jsou obě složky zakotveny v jednotě, člověk se stává plně sám sebou.“ Křesťanství tedy nemá v úmyslu znevažovat lidské tělo. Je jen zapotřebí - jak zdůrazňuje Edita Steinová - aby duše ovládala a zduchovňovala tělo. Pokud se tělu dopřeje příliš, duše se mu podřídí, a tak následně i samotné tělo částečně ztrácí cosi ze svého lidského charakteru. Člověk se tak stává podobným dravé zvěři. Jacques Fesch, kající kriminálník, si v pařížském vězení se smutkem vzpomíná: „U nás doma existovaly jen peníze a pro peníze jsem se dopustil zločinu. Pokud mě všichni učili, že důležité je jen zabavit se, proč jsem neměl vraždit, abych se zabavil ještě víc?“ Žádostivý sklon nás orientuje k tomu, co se smyslem jeví jako příjemné. Avšak tento sklon se musí držet v disciplíně tak, aby byl podřízen rozumu a nezískal převahu nad vůlí. A to je úkolem umírněnosti, která spočívá ve stálé dispozici udržet pořádek našich tužeb v osobní tělesně-duchovní jednotě člověka. Pokud se rovnováha zachová, vášně nebudou potlačovány, ale uspořádané. Takto si budeme moci plně užívat i samotný požitek a naplní se i očekávání v našem životě. Naopak, nemírnost ničí i samotný požitek. Základní charakteristikou lidského rozumu je jeho touha



po nekonečno. Pokud se však necháme unést smyslností, nekonečno budeme hledat tam, kde není - ve zkušenostech smyslových požitků, které svou přirozeností jsou vždy ohraničené. Člověk tak přechází od jedné touhy ke druhé, od jednoho požitku ke druhému. Samotný požitek se neustále zmenšuje. Člověk hledá stále „silnější“ a perverznější zkušenosti, kterých si „užije“ stále méně.

Výsledkem je nakonec propast zoufalství.

### **Smysl půstu**

Jednou přišli za Ježíšem s otázkou: „Proč se Janovi učedníci a učedníci farizejů postí, a tvoji učedníci se nepostí?“ (Mk 2,18). Pán Ježíš není žrout a opilec, jak

ho chtějí popsat jinde. Velmi dobře zná význam půstu, protože také On začal svou veřejnou činnost na poušti postem a modlitbou ve společenství s Otcem. Ježíš chce ukázat, že každý půst je jen prostředkem k přípravě na setkání s Bohem: „Mohou se svatebčané postit, když je ženich s nimi?“ (Mt 12,12). (Mk 2,19). Každá lidská duše je určena pro nebeského Ženicha. Půst však má člověka připravit na setkání s ním, zvýšit jeho touhu po něm: „Ale přijdou dny, kdy si vezmou ženicha, a tehdy, v ten den, se budou postit.“ (Mk 2,20). Láska dává



lidskému životu smysl. Svátá Terezie z Lisieux řekla: „Mým povoláním je láska.“ Láska je povoláním člověka, protože je jeho cestou a cílem, neboť Bůh je láska. V tomto světě však láska bez oběti a sebezapření není možná. Falešní proroci „moderního“ světa tuto pravdu tvrdošíjně odmítají. Kristus to předvídal, když svým učedníkům říkal o konci světa: „A protože se rozmnoží nepravost, láska v mnohých vychladne.“ (Mt 24,12). Když Dante Alighieri v Božské komedii popisuje peklo, představuje si d'ábla sedícího na ledovém trůnu, protože přebývá v chladu vyhaslé lásky. Tolik signálních slov dnes naznačuje, že láska v nás může vychladnout! Copak nevnímáme rostoucí individualismus, egoistickou lhostejnost, pokračující bratrovražedné války? Prudce reagujeme na každého, kdo by mohl ohrozit naše „jistoty“ – ať už jde o nenarozené dítě, nemocného starce, pocestného, cizince, nebo dokonce souseda, který neodpovídá našim představám. Kolik lidí věří tomu, že si vystačí sami, až se nakonec stávají obětmi osamělosti. Stále více lidí je přitahováno lákadly momentálního potěšení, které si pletou se štěstím. Lesk peněz dokáže okouzlit, ale ve skutečnosti dělá z lidí jen otroky. Kolika mladým se nabízí jako všelék droga, podsouvá se jim životní postoj „použij a odhod“ nebo nečestná možnost výdělků. V zajetí virtuálního světa se vztahy zdají být mnohem jednodušší a rychlejší, ale tragicky se ukáže, že jsou nesmyslné. I stvoření je tichým svědkem chladu lásky. Země je zamořena odpadem a moře, stejně znečištěná nucenou migrací, musí pohřbívat zbytky ztroskotaných lodí. Nebe, které má podle Božího plánu oslavovat Stvořitele, je brázděno stroji, z nichž na zem prší smrt. Půst má smysl, pokud boří naše jistoty a pokud prospívá druhým. Papež

František v jednom milánském charitativním časopise vyprávěl příběh jedné rodiny z Buenos Aires: matka se třemi dětmi šla na oběd. Najednou někdo zaklepe na dveře. Nejstarší z nich jde otevřít: "Mami, je tu nějaký muž, který chce jídlo. Co budeme dělat?" Všichni tři, nejmladšímu byly čtyři roky, si pochutnávali na steaku. Máma říká: "Dobře, rozkrojíme steak na polovinu." "Ale ne, mami, tady je další kousek," namítne holčička. Ale máma odpovídá: "To je pro tatínka, k dnešní večeři. Pokud chceme darovat, musíme dát něco ze svého." Z těchto jednoduchých slov se děti naučily, že člověk musí dát ze svého to, s čím by se nerad rozloučil. O dva týdny později odjela maminka do města vyřídit pár záležitostí a musela nechat děti samotné. Rozdělila jim úkoly a připravila svačinu. Když se vrátila, našla své děti ve společnosti bezdomovce u stolu, jak společně svačí. Půst zahrnuje volbu střídmeho života, životního stylu, který neplýtvá a nevylučuje ostatní. Není to dokazování si něčeho. Půst nejen vychovává srdce k tomu, co je podstatné, ale také nás učí sdílet. Půst oslabuje naše sklony k násilí. Skutečně nestřídmý člověk je totiž přesvědčen, že je z definice správné usilovat o čistě smyslové zdání dobra, a tak se stává zákonitě nespravedlivým. Půst je naopak výrazem odpovědnosti vůči nespravedlnosti, vůči zneužívání moci, zejména vůči chudým a malým. Zároveň vyjadřuje důvěru, kterou vkládáme do Boží prozřetelnosti. Půst nám na jedné straně umožňuje zakusit to, co prožívají ti, kteří nemají ani to nejnütnější a trpí každodenním hladem; na druhé straně zpřítomňuje náš hlad a žízeň po dobru a po Božím životě.

### Drobné oběti

Půst a odříkání by také měly vyjadřovat naši duchovní pevnost. Panna Maria při svém třetím zjevení ve Fatimě ukázala dětem hrůzy pekla a vyzvala je: "Modlete se, hodně se modlete a přinášejte oběti za hříšníky, protože mnoho duší jde do pekla, protože se za ně nikdo neobětuje a nemodlí." Fatimští pastýři byli při přinášení obětí za hříšníky velmi vynalézaví. Rádi pravidelně rozdávali své svačiny chudým dětem, které je pokaždé vyhledávaly. Sami jedli hořké bukvice,





šišky nebo kořeny zvonků, ostružiny, houby nebo ovoce. V parném létě František jako první odmítl nápoj, aby trpěl za obrácení hříšníků. Ostatní děti následovaly jeho příkladu a nakonec vylily džbán vody ovcím. Malá Hyacinta se s velkou chutí do tance zase vzdala tance, jen aby přinesla oběť Pánu Ježíši. Mariino volání k fatimským dětem nachází i dnes odezvu v mnoha srdcích věřících. V italštině se malá oběť nebo sebezapření vyjadřuje slovem *fioretto*, což znamená květina. Je v tom hluboká symbolika. Drobné oběti jsou květy pro naši nebeskou Matku, které velmi záleží na obrácení hříšníků. Ctihodný mladík z Milána Carlo Acutis se také nechal inspirovat dětmi z Fatimy. Od nich se naučil přinášet oběti, a tak zvítězit sám nad sebou. Představoval si, že přináší své oběti jako kytici růží Marii, která je použije na pomoc nejchudším ze svých dětí. Bez půstu, bez rozumného odříkání si požitků není možné růst ve svatosti. Tomáš Kempenský poznamenává: "Pokročíte tak, jak budete překonávat." Nakonec si připomeňme slova Pána Ježíše, že se nemáme postit se zachmuřenou tváří, která znemožňuje atmosféru skutečného setkání: "Když se postíš, pomaz si hlavu a umyj si tvář, aby ne lidé viděli, že se postíš, ale tvůj Otec, který je ve skrytosti. A váš Otec vám odplatí, neboť vidí i ve skrytu" (Mt 6,17-18). A svatí byli ti nejradostnější lidé.

(podle KN)

\* \* \* \* \*

DOBŘÍ BOŽE . DĚKUJEME TI ZA TVÉ DARY  
A PROSÍME TĚ , ABYCHOM NEBYLI  
PŘÍLIŠ TLUSTÍ .



## Miloval je do krajnosti *(Jan 13,1)*

Ježíš Kristus nám zanechal ošesný obraz svého utrpení a smrti na podobizně svého ztrýzněného těla, která je zachycena na plátně, do kterého zavinuli jeho tělo poté, co ho sňali z kříže a pohřbili. Soudní lékaři tvrdí, že Ježíšovo tělo nebylo v hrobě delší čas než 36 hodin, protože na plátně nejsou stopy po posmrtném rozkladu.



Turínského plátno je přesvědčivým svědectvím o nepředstavitelném utrpení, které Ježíš prožil během svého umučení a smrti na kříži. Takto trpěl pravý Bůh, který se stal opravdovým člověkem proto, aby nás spasil, osvobodil z otroctví hříchu a smrti. Za Spasitelovo utrpení a smrt jsou zodpovědní všichni lidé. Každý z nás má svými hříchy podíl na Ježíšově umučení a jeho smrti na kříži. Toto nesmírné utrpení Božího Syna se stalo pramenem naší spásy a způsobilo, že pokud člověk obětuje své utrpení Ježíši, stane se pro něj cestou ke spáse, zdrojem milostí. Utrpení ho nebude ničit, ale posvěcovat a přispívat ke spáse jiných.

Obraz umučeného Ježíše na Turínském plátně nám ukazuje, jak velice Bůh miluje každého člověka. On nás skutečně „miloval do krajnosti“ (Jn 13, 1).

Na plátně je vidět, že Ježíšovo tělo je posmrtně ztuhlé. Brada se opírá o hrud', a proto není vidět krk. Ježíše strašně mučili, bičovali, korunovali trním a ukřižovali. Na celém jeho těle vědci napočítali kolem 600 ran a různých zranění. Ježíš Kristus chce, abychom hlouběji poznali jeho lásku tím, že budeme rozjímat o jeho umučení: „Rozjímej často o mém utrpení, které jsem pro tebe snášel... Nejvíce se mi líbíš, když rozjímaš o mém bolestném umučení (Deníček 1512).

### Ježíšova tvář

Tvář ukřižovaného Ježíše na Turínském plátně udivuje svou krásou a hloubkou Božího tajemství navzdory mnoha ranám, otoku na lícni kosti, otoku na pravém líci, zlomené nosní přepážce v důsledku úderů holí. Mezi vlasy jsou vidět krevní sraženiny způsobené bodnými ranami na kůži. Na čele je vidět velká krevní sraženina ve tvaru čísla 3. Také vlasy a brada jsou prosáklé krví. Je vidět stopy po vytrhávání vlasů spolu s vrchní





vrstvou kůže. V evangeliu čteme: „Bili ho rákosem po hlavě, plivali na něj“ (Mk 15, 19); „A bili ho po tváři“ (Jn 19, 3). Takto se Židé chovali k rouhačům a Ježíše odsoudili za to, že se rouhá – za to, že se považuje za Boha. Navzdory takovému velkému tělesnému a duchovnímu utrpení z Ježíšovy tváře vyzařuje Boží pokoj. Svědčí to o tom, že Ježíš byl Bůh a že toto strašné utrpení snesl s vědomím konečného vítězství nad nesmyslností utrpení a smrti.

### Korunování trním

Vojáci upletli korunu z trní a vložili mu ji na hlavu“ (Jn 19, 2). Tento druh mučení si vymysleli speciálně pro Ježíše. V žádném historickém prameni nenajdeme zmínku o takovém mučení před ukřižováním. Na Turínském plátně je vidět, jak z mnoha míst na Ježíšově lebce tekla krev. Tato krev je na pozitivně viditelná jako skvrny. Jsou důsledkem toho, že trny z trnové koruny probodly cévy na hlavě. Trnová koruna měla tvar čepce, který pokrýval celou hlavu. 13 ran, které trny způsobily na čele, a dalších 20 ran vzadu, předpokládají, že celkem jich mohlo být až 50. Nakolik se pod kůží na hlavě nachází síť nervových zakončení a cév, trnová koruna způsobovala strašnou bolest a krvácení. „Vezmeme-li v úvahu, že na kůži hlavy se na 1 cm<sup>2</sup> nachází přes 140 bodů citlivých na bolest, můžeme si představit strašné utrpení, jaké Kristus snášel během tohoto hrozného korunování,“ napsal L. Coppini, ředitel Anatomického institutu na Univerzitě v Boloni. Výzkum

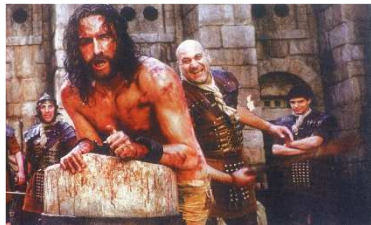


potvrdil, že místa, ze kterých vytékala krev, se shodují s anatomii kapilár a cév, které se nacházejí na hlavě. Je to další důkaz o hodnověrnosti Turínského plátna, protože krevní oběh popsal a prozkoumal až v roce 1593.

### Bičování

Ježíše krutě bičovali. Na celém těle jsou viditelné rány od úderů římského biče flagrum, a to i na zadku, což svědčí o tom, o že byl při bičování nahý. Byl to strašný trest, který někdy zapříčinil smrt. Bič měl tři delší řemeny zakončené kousky kovu, které při úderech vytrhávaly z těla kousky masa. Na celém těle napočítali 120 ran způsobených údery bičem. Bylo zvykem, že trest bičováním dostali jen ti, kteří nebyli odsouzeni k smrti.

„Po potrestání je propustili na svobodu. Na začátku Pilát chtěl, aby Ježíše jen zbičovali: „Dám ho na místě potrestat a pak ho propustím.“ (Lk 23, 16). Toto vysvětluje velké množství úderů a neobyčejnou krutost, s jakou vojáci Ježíše bičovali. Považovali to za definitivní trest. Vojáci byli dva; ten, který stál na pravé straně, byl vyšší a udeřil s výrazným sadismem. Ježíš stál trochu sehnutý, s rukama přivázanými ke sloupu. Řemeny bičů se ovijely a ranily i přední část těla: břicho, okraje hrudníku, jakož i holenní kosti a stehna.



### Křížová cesta



Podle ran na Turínském plátně (nad levou i pravou lopatkou) vědci usuzují, že Ježíš nesl na místo ukřižování příčné rameno kříže. Patibulum, ke kterému mu přivázali ruce. Předpokládá se, že patibulum vážilo kolem 30 kg a mělo délku 1,80m. Ježíš, totálně vyčerpaný po bičování, šel na místo ukřižování s velkou námahou.

Musel ujit cestu dlouhou asi půl kilometru. Když padal, padal na tvář, přičemž prudce narážel kolena na kamenitou cestu. Vědci zjistili, že na tváři, na nose (na špičce nosu našli částičky kamení a zeminy smíchané s krví), na kolenou, zvláště na pravém koleně, jsou velké rány způsobené pády. Protože Ježíš nebyl schopen sám donést kříž na místo ukřižování, setník přinutil jistého Šimona z Cyrény, aby nesl kříž místo Ježíše (Lk 23, 26).

## Ukřižování



Ukřižování bylo neukrutnějším a nejpotupnějším druhem mučení, které se používalo v Ježíšově době. Na Turínském plátně jsou vidět rány na zápěstích způsobené probodnutím hřebíky. Zato z obrazu, jaký vytvořila chodidla, se usuzuje, že je přibili jedním hřebíkem ke svislému rameni kříže. Hřebík probodl nártovou kost. Chodidla



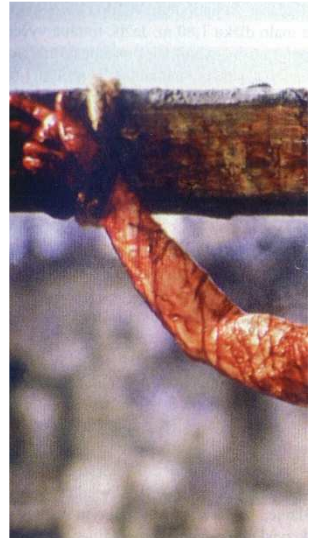
byla položena levé na pravém.

Ruce, překřížené na břiše, je dobře vidět. Na zápěstí levé ruky je vidět velká krevní sraženina ve formě písmena U, která vytekla z rány po probodnutí hřebíkem. Ruce byly přibity na kříž na zápěstích, a ne na dlaních, aby udržely váhu těla. Hřebíky přibijeli v místě, které se nazývá zápěstní štěrbiná, která se nachází mezi kostmi zápěstí. Neprochází tudy žádná větší céva, ale mediální

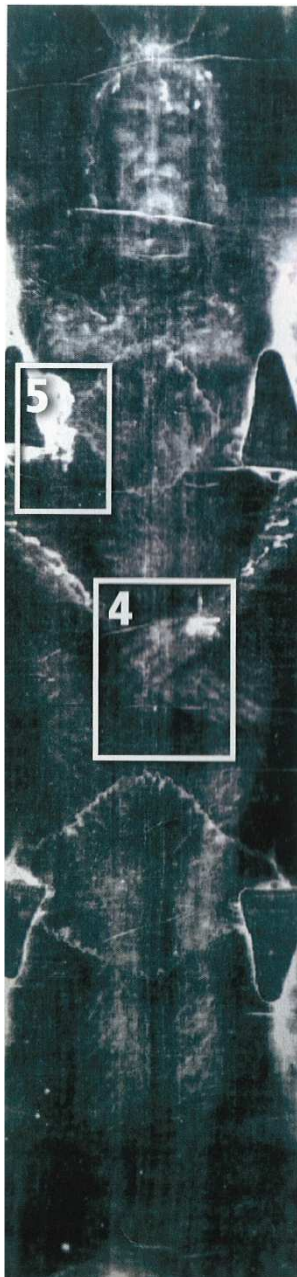


nerv, který řídí pohyby palce. Probodnutí zápěstí a mediálního nervu v zápěstní štěrbině způsobilo, že palec se stáhl dovnitř dlaně. Proto je vidět na plátně jen čtyři prsty.

Z probodnutých zápěstí pramínky krve stékaly svisle, podél ramen. Během dlouhotrvající agónie na kříži se Ježíš musel zvedat na probodnutých rukou a nohou, protože jen takto mohl dýchat. Když Ježíš visel na kříži, čas od času se



byla položena levé na pravém.



zvedl, aby se nadechl. Bolest a vyčerpání ho nutili znovu klesnout. Tento rytmus zvedání a klesání na rukou a nohou přibitých na kříž trval asi tři hodiny a způsoboval strašné utrpení. Postupem času to bylo stále častěji, až po úplné vyčerpání a smrt.

### **Prasknuté srdce**

Analýza rány na pravou boku, která má šířku 1,5 cm a délku 4,5 cm, a silné krvácení a výtok tekutiny, která se nahromadila v pohrudnici, poukazuje na to, že bezprostřední příčinou Ježíšovy smrti bylo prasknutí srdečního svalu v důsledku infarktu, po kterém došlo k proniknutí krve do osrdečníku (mohli se tam nahromadit až dva litry) a pak do pohrudnice, způsobující hemoperikard. Prudké protřžení osrdečníku pod vlivem silného tlaku krve, která se tam nahromadila, vyvolalo silnou bolest v oblasti hrudníku. Zapříčinilo to silný výkřik, po kterém Ježíš zemřel: „Ježíš však znovu svolal mocným hlasem a vydechl duši“ (Mt 27,50). Náhlá smrt, která nastala při plném vědomí, totálním vyčerpání, obvykle vyvolává okamžité posmrtné strnutí. Objasňuje to strnulost těla na Turínském plátně.

### **Probodnuté Spasitelovo srdce**

Krátce po smrti došlo k rozdělení krve, která se nahromadila v osrdečníku, na červené krvinky, které se nahromadily v dolní části, a na bezbarvé sérum, které zůstalo v horní části pohrudnice. Když kopí probodlo Ježíšovi hrudník, došlo nejdříve k prudkému výtoku červených krvinek a potom průzračného séra – „krvi a vody“, jak napsal svatý Jan v evangeliu (19, 34).

Probodnuté Spasitelovo srdce je symbolem nesmírné Boží lásky. Stal se skutečným člověkem, dobrovolně „se zřekl sebe samého“ a přijal opravdovou lidskou smrt a hříchy všech lidí. On úplně nevinný, Bůh-člověk, který neznal hřích, zakusil během svého umučení a smrti na kříži, jaký je hřích: „Byly to však



naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a poškozen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni.“ (Iz 53,4-5).

Ježíš byl v této zkušenosti strašného utrpení, hříchu a smrti dokonale poslušný



Otci. Svou dokonalou poslušností zvítězil nad každým hříchem a smrtí. Ježíšovo utrpení dosáhlo svůj vrchol ve chvíli jeho agónie na kříži, když zvolal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27,46). Svým utrpením Ježíš proniká všude tam, kde působí ničivá síla hříchu, a vítězí nad ní silou nekonečné synovské lásky a poslušnosti Otci. Ježíš svým umučením a zmrtvýchvstáním, svou dokonalou láskou a poslušností vůči Otci definitivně zvítězil nad každým hříchem a smrtí.

Kristus každému nabízí účast na svém vítězství. Abychom zakusili zázrak odpuštění všech hříchů, musíme vyjádřit svůj souhlas, musíme důvěřovat a otevřít se pro nekonečné Boží milosrdenství, přijít do zpovědnice a upřímně vyznat své hříchy. Ježíš nás podobiznou svého umučeného těla na Turínském plátně vyzývá, abychom se rozhodli vstát z každého hříchu ve svátosti smíření a žít ve stavu posvěcující milosti. Díky Kristu nejsou v lidském životě beznadějně situace. Pokud padáme do hříchu, Ježíš je s námi, aby nás pozvedl a osvobodil



od hříchu. Je třeba se jen s úplnou důvěrou odevzdat Ježíši.

„Ó, Ježíši můj, jak lehce je možné posvětit se,“ píše svatá Faustína, „je třeba jen trošku dobré vůle. Pokud Ježíš spatří v duši tu trošku dobré vůle, spěchá dát se této duši a nic ho nemůže zadržet, ani chybné kroky, ani pády zcela nic. Ježíš spěchá duši na pomoc a je-li duše Boží

milosti věrná, tak ve velmi krátkém čase může dosáhnout nejvyšší svatost, jakou jen stvoření na zemi může dosáhnout. Bůh je velmi štědrý a nikomu neodmítá svou milost – dává víc, než od nebe prosíme“ (Deníček 291).

*(podle Milujte sa)*



### Co chceme učit mládež?

Jak jsme již často psali, „sexuální výchova“ a dostupnost antikoncepce neřeší problémy nechtěných těhotenství. Stačí si porovnat počty těhotenství dívek ve věku 15 – 19 let: ve Velké Británii na každých tisíc náctiletých dívek připadá kolem 21 interrupcí, ve Švédsku kolem 20, zatímco v Polsku

jedna na 100 000. Dokonce i v roce 1997, kdy polské zákonodárství umožňovalo interrupci „na požádání“, celkový počet zabitých dětí byl 3047, zatímco ve stejné době ve Švédsku, které má čtyřikrát méně obyvatel, bylo zabito desetkrát více dětí (cca 35 tisíc), a ve Velké Británii, která má jednu tolik obyvatel jako Polsko, počet interrupcí dosahoval číslo 200 tisíc, tedy téměř 70krát více. Objevuje se odůvodněná otázka: Copak je v Polsku třeba zavést sexuální výchovu podle příkladu Švédska a Velké Británie? Neměly by spíše tyto státy následovat příklad Polska a začít připravovat mládež na život v rodině?

Stojí za povšimnutí, že ani Světová zdravotnická organizace, ani programy „sexuální výchovy“ nevarují před tragickými následky zabíjení vlastních dětí. Pokud před padesáti roky bylo možné postabortivní syndrom ignorovat, dnes to už je celosvětový problém: ve státech jako USA, Rusko či Dánsko podstoupilo interrupci přes 70% žen a 21% Američanek má za sebou více než jednu interrupci. Přitom mimo smrti malého človíčka má potrat fatální následky pro matky, jak tělesné (roztržení děložního čípku, proděravění dělohy, srůsty děložního čípku, bakteriální infekce, rakovina děložního čípku a vaječníků, přičemž se potvrdila souvislost mezi interrupcí a anorexií, bulímií či astmatem), tak i psychické (deprese, smutek, ztráta zájmu o život, nespavost, rostoucí podrážděnost, snížené sebevědomí a nedůvěra k sobě samé, sexuální poruchy, narušení vztahů



s narozenými dětmi apod.). Komentující tyto problémy M. K. Gonzales sumarizuje: „Není ani jeden příklad, který by hovořil o pozitivním vlivu interrupce na zdraví matky. Je však mnoho výzkumů, které dokazují škodlivý vliv ukončení těhotenství jak na tělesnou, tak i na psychickou oblast života ženy“ („Fronda“ 2003, č. 31, str. 56-62). Pokud tedy sexuální výchova vede k drastickému růstu počtu potratů, neměla by se začínat popisem nejtěžších příkladů postabortivního syndromu?

Všechno, jak vidíme, závisí na cíli. Ale toužíme být šťastní v pěkných, trvalých, věrných rodinách a chceme-li naučit mládež, jak takové štěstí dosáhnout, budeme následovat hlas Boha, dárce života a štěstí. Pokud je však naším cílem zabíjení, tak budeme investovat do potratového a antikoncepčního průmyslu, zabíjejíc vlastní děti, abychom se nakonec sami stali oběťmi nelidské civilizací smrti – přičemž se zároveň zbavíme šance na vykoupění, protože setrvávání v těžkém hříchu a vytváření podmínek k páchání těžkého hříchu nás, žel, předurčuje pro věčnou smrt.



### **Copak nás Bůh peklem jen straší?**

Chtěl bych zde připomenout, že peklo není vymyšlené místo. Ježíš úplně vážně klade věčné zatracení na opačnou stranu věčného života. Učení Církve potvrzuje existenci pekla i jeho věčnost (KKC 1035). „Ve Zjevení 20,15 nám Boží slovo říká, že koho nenašli zapsaného v knize života, byl svržen do ohnivého jezera. Podobné Zjevení 21,8 popisuje peklo jako jezero planoucí ohněm a sírou. Můžeš se ptát: „No dobře, ale není oheň v tomto úryvku jen nějaký obraz? Nemají tyto verše symbolický význam?“ Možná ano. Ale pokud to jsou symboly, co symbolizují? Zimní či letní prázdniny? Ne, označují něco podstatného méně příjemného. Planoucí oheň a kouřící síra určitě nejsou symboly nějakého příjemného místa. Vztahují na strašné místo. Peklo je podle Ježíše místem ustavičného utrpení a absolutní temnoty. V Novém zákoně je popisováno jako místo nikdy nekončícího zničení, kde budou lidé odděleni od Pánovy přítomnosti a jeho moci. Nejděsivější je to, že peklo je místo, které trvá věčně“ (D. Platt: Pojď za mnou, Agape, Poznaň 2015).

Peklo je reálné místo věčného utrpení, věčné smrti, na které směřujeme, když spácháme smrtelný hřích – a určité se tam dostaneme, pokud spáchaného hříchu

nelitujeme a nepřijmeme Boží milosrdnou lásku (srov. KKC 1033). Rozsévajíc smrt směřujeme ke smrti – časné i věčné.

### **Pilulka „den po“ usmrcuje počatou lidskou bytost**

Mnohé prostředky, propagované a prodávané jako antikoncepce, mají také potratové účinky. Mimo jiné jsou to hormonální tabletky a preparáty používané po sexuálním styku s cílem nedovolit narození dítěte. Již nemluvě o tom, že používáme antikoncepce v manželství je morálním zlem (a mimo manželství přispívá ke hříchu cizoložství), je třeba silně zdůraznit, že vyvoláváním potratu uskutečňujeme vraždu bez ohledu na to, v jakém věku je zabíjeno dítě. Svátý Jan Pavel II. napsal: „Novozákonní zjevení potvrzuje bezpodmínečné uznání hodnoty života od okamžiku početí“ (Evangelium vitae 45). Četné mínění vědců hovoří o stejném, například: „Člověk je člověkem od chvíle, kdy mužské spermie oplodní ženské vajíčko“ (prof. E. Blechschmidt, ředitel Institutu anatomie univerzity v Göttingenu), nebo: „Vajíčko od chvíle oplodnění nazýváme zárodek, ale není pochyb, že je to člověk“ (prof. B. Chazan, špičkový odborník v oblasti porodnictví a gynekologie, Varšava).

Prof. J. Lejeune, vedoucí Katedry genetiky na Descartově univerzitě v Paříži,



mě jednoznačně řekl: „Díky neobyčejnému pokroku techniky jsme vtrhli do soukromého života plodu. Přijetí faktu, že po oplodnění vznikl nový lidský život, již není otázkou příklonu nebo názoru. Lidská přirozenost této bytosti od chvíle početí až do stáří není metafyzickým tvrzením, se kterým lze polemizovat, ale obyčejným experimentálním faktem.“

Proto tvářit se, že prostředky, vyvolávající včasný potrat, nezabíjejí počatému člověka, nedoporuje jen Boží vůli, ale i zdravému rozumu. Pokud se přesto vědomě a dobrovolně rozhodujeme používat hormonální pilulky nebo pilulky „den po“, nitroděložní tělísko nebo jiné prostředky, které mohou zabít počaté dítě, pácháme smrtelný hřích. „Vědomé a dobrovolné rozhodnutí zbavit nevinnou lidskou bytost života je z morálního hlediska vždy zlo a nikdy nemůže být dovoleno ani jako cíl, ani jako prostředek pro dobrý cíl“ (EV 57).

To, že pilulka „den po“ usmrcuje počatou lidskou bytost, je faktem obecně známým a nikým nezpochybňovaným. Pro každý případ však uvedu názory

německých lékařů: „Tabletka ‚den po‘ zabraňuje ovulaci nebo ji zpomaluje, takže nemůže dojít k oplodnění. Pokud však k oplodnění [početí] již došlo, znemožňuje usazení v děloze,“ čili způsobuje smrt malého člověka (citováno podle Medizin und Ideologie, č. 02/14, str. 8). Stejný názor vyjadřují prof. B. Chazan (Gazeta Warszawska, 23. ledna 2015), dr. A. Lewandowicz (Nasz Dziennik, 23. ledna 2015) a prof. T. Rechberger (Rzeczpospolita, 20. ledna 2015). Human Life International upozorňuje, že v tabletky „den po“ jsou použity podobné substance jako při farmakologickém potratu. Jinými slovy, je to interrupční prostředek typu „udělej si sám“ a jeho použití vede ke stejným psychickým problémům jako interrupce. I tělesné následky jeho použití jsou hrozná: u jedné z deseti žen, které si vzali pilulku „den po“, se objevují žaludeční nevolnosti, zvracení, bolesti břicha, závratě a bolesti hlavy, bolesti svalů a kostí, bolestivá menstruace, bolesti pánve, nadměrná únava a změny nálady. Vzácněji se objevují nepravidelné krvácení z rodidel, zánět pochvy, horečky a třes, citové poruchy, poruchy zraku atp.

Avšak nejhorší ze všeho je ztráta lásky a posvěcující milosti. „Způsobuje vyloučení z Božího království a věčnou smrt v pekle, protože naše svoboda má moc činit definitivně, nenávratná rozhodnutí“ (KKC 1861).

### Je naděje

„Toto vám píši, abyste nehřešili,“ zdůrazňuje svatý Jan (1 Jn 2,1). Nedělejme zlo, které se dotýká nás a nám nejbližších lidí. Setrvávejme ve stavu posvěcující milosti a vyhýbejme se hříchům, aby nás Bůh mohl stále očišťovat, chránit a obdarovával svou láskou.

„Bůh nikoho nepředurčuje k tomu, aby šel do pekla“ (KKC 1037), proto – dokonce i když se nám nepodařilo vytrvat a nějakým způsobem jsme přispěli k hříchu zabítí člověka – Ježíš stále touží po našem spasení. Dělajíc špatná rozhodnutí pod vlivem emocí, z nedostatku poznání (když jsme byli oklamáni), z náklonnosti ke hříchu, a dokonce i z velkého egoismu a tvrdšího srdce, se dobrovolně odvracíme od Boha a pácháme smrtelné hříchy. Ale tak dlouho, jak žijeme, Bůh čeká na



náš návrat, dává nám šanci na obrácení, protože „nechce, aby někdo zahynul, ale aby se všichni dali na pokání“ (2 Pt 3,9).

Postavit se v pravdě před Boha je bolestné, přiznání si spáchaných chyb a vědomých přestupků je obtížné, ale je to jediná cesta k nabytí vnitřního klidu a smíření se s Bohem. Je to jediná možnost k nápravě (alespoň částečně) způsobených škod – neboť v důsledku našeho hříchu vždy trpí i jiní lidé a námi prolitá krev hlasitě volá k Bohu. Církev potrat trestá samočinnou exkomunikací všech přímo zúčastněných (nastupuje automaticky, bez nutnosti veřejného vyhlášení). [Pozn. Exkomunikace znamená vyloučení ze svátostného společenství Církve, tj. z možnosti přijímat a udělovat svátosti.]

*(podle Milujte sa)*

## **Požehnání dětí je vyjádřením přijetí**

Pán žehná své děti mnohými způsoby. Děti, které vyrůstají v ovzduší živé víry a modlitby, mají hluboký cit pro tajemství Božího království.

*Chtěl bych se zeptat na téma požehnání dětí, tzv. křížků během mše svaté. Chodíváme na bohoslužby i do jiných kostelů a setkáváme se s různými zvyky. V jednom kostele se křížky dětem dávají na začátku svátého přijímání, na jiném místě na konci mše svaté. Při slavnostech se někdy stává, že dětem se požehnání znamením kříže nedává vůbec, pravděpodobně z časového hlediska. Otázka směřuje na význam tohoto požehnání, a také jak dětem vysvětlit, když křížek nedostanou.*

*Daniel*

Ze života svatých víme, že už v dětském věku prožívali doteky s Ježíšovou osobou. Vzpomeňme si jen na svatou Kateřinu Sienskou, která měla ve věku čtyř let vizi Ježíše. Uvažujme proto ve světle Ježíšových laskavých slov: „Nechte děti a nebraňte jim přicházet ke mně“ (Mt 19,14) a také: „Pokud se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do nebeského království“ (Mt 18, 3). Děti

vedené k živé víře mají smysl pro Boží věci. Přestože všemu intelektuálně nemohou rozumět, smysl pro tajemství víry mají často velmi hluboký. A my se od nich můžeme často učit.

Děti jsou na našich liturgických shromážděních vítány. Měly by být vítány i mimo liturgický kontext, na různých setkáních a akcích určených pro ně. Všechno je to pro děti vyjádřením přijetí, péče a požehnání Církve.



V rubrikách pro slavení mše svaté o požehnání dětí není uvedeno v daném kontextu nic. Stejně tak Kongregace pro Boží kult nevydala žádné nařízení. Není to ani přikázáno, ani zakázáno. Biskupové některých zemí o tom napsali krátké pokyny. Například biskupové Anglie a Walesu se vyjádřili příznivě o požehnání dětí během liturgie Eucharistie. Biskup amerického Denveru Charles Chaput ve své arcidiecézi kněžím již v roce 2003 navrhl praxi duchovního přijímání, které v Církvi propagovali svatý Tomáš Akvinský a svatý Alfonz de Liguori. I děti a dospělí, kteří nepřistupují ke svatému přijímání, mohou Ježíše přijmout duchovně. Mohou přistoupit dopředu s rukama zkříženýma na prsou a sklonit se před Eucharistií. Kněz, jáhen nebo mimořádný rozdavatel Eucharistie jim může laskavě říci: „Přijmi Pána Ježíše do svého srdce.“ Toto není požehnání, ale pozvání k pokloně Ježíšovi – proto ta gesta.

Co se týče speciálního požehnání pro děti během liturgie, je třeba znát širší kontext. Edward McNamara, profesor liturgiky na Papežské univerzitě Regina Apostolorum, připomíná, že tento zvyk požehnání pro děti během svatého přijímání přišel do Evropy z Austrálie a z některých částí USA, kde katolíci tvoří výraznou menšinu. Tam je běžné, že na bohoslužbách, svatbách či pohřbech je přítomen i nezanedbatelný počet nekatolíků, katechumenů a neidentifikovatelných návštěvníků se svými rodinami. Někdy jich je přítomno dokonce více než katolických věřících. V takových kontextech je pozvání pro nekatolíky přistoupit a přijmout kněžské požehnání považováno za laskavou snahu ze strany kněze napomoci nekatolíkům necítit se vyloučenými. Zůstává na samotném knězi, aby moudře zvážil, co je v daném kontextu nejvhodnější. Myslím si, že je správné, že Církev nedává obecné normy pro všechny situace. Je dobré přijmout rozhodnutí kněze v dané farnosti o formě požehnání pro děti, ať už rozhodl, že se to děje během liturgie nebo mimo ni.

*(podle KN)*

## **Zachování postní disciplíny je projev lásky**

Půst je dobrovolné úplné nebo částečné odřeknutí se jídla nebo jiných požitků. Půst v Církvi není tělesnou očišťovací kúrou ani dietou.

*Vysvětlete prosím podrobněji dodržování pátečního půstu od masitých pokrmů. Informace na toto téma někdy ústí v nejasný postoj věřících (např. mohu jíst zeli a proužky slaniny a nemusím dělat náhradní úkon pokání; podobně těžce pracující lidé; nebo když je v pátek pohřeb po něm kar nebo liturgický svátek připadá na tento den, tak se také nemusím postit apod.)*

Milan

V Římskokatolické církvi se půst vnímá v časovém období čtyřicet dní před Velikonocemi. Začíná se na Popelční středu a končí na Zelený čtvrtek odpoledne, když Církev slavením večerní mše svaté na památku ustanovení Oltářní svátosti začíná slavit Velikonoční triduum, tedy trojdenní utrpení, smrti a zmrtvýchvstání Pána. V té době má věřící projevit svou víru: intenzivní modlitbou například liturgie hodin, posvátného růžence, křížovou cestou nebo čtením Písma svatého. A také zřeknutím se jídla, zdržováním se masitého pokrmu. Masitým pokrmem rozumíme: jakékoli maso živočišného původu kromě ryb a mořských plodů, výrobky z masa, které obsahují masovou složku v jakémkoli poměru (párky, škvarky, masové salámy, klobásy atd.). Jídla připravovaná na vepřovém a drůbežím sádle (například zelenina, těstoviny, sója) nejsou porušením půstu. Povolena je konzumace ryb a mořských plodů, které se v Římskokatolické církvi nepovažují za masitý pokrm.



Postní období má nej přísnější formu v den Popelční středy a na Velký pátek. Jsou to dny zdržování se masitých pokrmů a půstu. Aktuální Direktorium na mše a liturgii hodin říká, že všechny pátky v roce jsou dny pokání. Věřící v tyto

dny konají pokání některým z následujících pěti způsobů: zdržováním se masitého pokrmu; skutkem zbožnosti (účast na mši svaté, křížová cesta nebo bolestný růženec); čtením Písma svatého trvajícím alespoň 10 minut; skutky lásky k bližnímu (návštěva nemocného s konkrétním projevem pomoci, návštěva hřbitova spojená s modlitbou za zesnulé nebo hmotná pomoc chudým či vícedětným rodinám); zřeknutím se sledování televizních programů, kouření nebo alkoholických nápojů, nebo jiným sebezapřením.

Kromě přesně určených způsobů jsou i jiné možnosti pokání. Konat dobročinné skutky, jako například pomoc starým, potřebným, zdravotně znevýhodněným, návštěva nemocných, trpících, dětského domova a podobně. Může jít o formu osobního rozhovoru, projevů vděčnosti, trpělivosti, ocenění druhých, odpuštění, soucitu. Stejně skutkem kajivosti může být méně kritizování, negativity, slov, která ocerňují, špiní a zraňují, méně zatrpklosti, nepřátelství, zdeptanosti a beznaděje, neprajnosti a podezřívání, hněvu a pesimismu, méně pýchy a více pokory. Moderními skutky sebezapření je půst od zábavy na počítači, notebooku, tabletu či v mobilu; méně četování na sociálních sítích. Neodmyslitelnou součástí půstu je dávání almužny, získané právě odepíráním jídla nebo jiných požitků.

Pokud čtenář pozorně četl předchozí řádky, vyplývá z nich, že i škvarky patří mezi masitý pokrm. Takže pokud si v pátek dám takové jídlo, pak mě váže vykonat jiný skutek pokání, a to ten den. Týká se to všech pátků v roce kromě Velkého pátku, kdy je striktní příkaz zdržování se masa, stejně jako na Popeleční středu. Tento půst je závazný od 14. roku věku do konce života a kromě toho v tyto dva dny platí, že je dovoleno pouze jednou za den se dosytá najíst (závazný od 18. roku věku do zahájení 60. roku věku) a přidává se tradice dvakrát do „polosyta“. Vážně nemocní, diabetici nebo těhotné ženy tento půst kromě příkazu zdržovat se masa z důvodu zdravotních omezení nemusí zachovávat, čili nemocní mohou jíst vícekrát za den bez omezení.

Pokud na pátky připadne slavnost (čili v liturgii slavení mše svaté je Gloria a Krédo), v tyto dny půst neváže. Půst nemá být pouhým formálním splněním příkazu Církve, ale spontánním hnutím srdce v duchu Ježíšovy výzvy: Obráťte se ke mně celým svým srdcem, půstem a modlitbou. Výsledkem dobře prožitého a dobrovolného půstu má být změna smýšlení a života. Obrátit se k Bohu skrze službu lásky k bližnímu je jeho představou.

*(podle KN)*

## Společenská etiketa platí i v kostele

Pravidla slušného chování a společenskou etiketu bychom měli dodržovat i v kostele. Bohužel, často na to zapomínáme. Katolické noviny v této souvislosti oslovily odbornici na nonverbální komunikaci Olgu Škvareninovou a my se s vámi chceme o to podělit.

### ***Společenská etiketa na pohřbu a pohřební hostině – karu.***

*Lidé často ani na pohřbech nezapřou svoji „lidskou“ stránku a sledují i to, kdo na pohřbu jak málo plakal.*

Pohřeb je nejsmutnější rozloučení s člověkem, kterého jsme měli rádi nebo znali. Je to i poslední vzdání úcty zesnulému. Každý se na něm projevuje bohužel jinak, někdo pláče, jiný ho dusí v sobě. Zatímco hlasitý pláč je na pohřbu běžný (ba pro někoho je jen takový pláč projevem smutku), hlučnější hovor a smích sem nepatří. Pieta si totiž vyžaduje ticho nebo ztlumený hlas.

*V našich zeměpisných šířkách je zvykem přijít na pohřeb oblečený v černém. Je jiná barva oděvu v rozporu se společenskou etiketou?*

Na smuteční obřad je třeba se obléci konzervativně podle pravidla – čím bližší vztah k zesnulému, tím tmavší oděv. Příbuzní nejbližší rodiny by měli být oblečeni v černém, členové širší rodiny, přátelé, sousedé, kolegové, známí mohou volit i tmavší barvy, například tmavě šedou, tmavomodrou. Smutek lze vyjádřit i černou stužkou. Děti do černého neoblékáme. Přírozenou součástí smutečního oděvu jsou kapesníky.

*Co by si měli obléci nejbližší příbuzní?*

Ideální oblečení žen nejbližší truchlící rodiny jsou černé šaty nebo černý kostým, v zimě černý kabát. K takovému oděvu patří černá kabelka, černé punčochy (nylonky) a černé lodičky s uzavřenou patou a špičkou, případně černé kozačky. Vhodnou součástí smutečního oděvu je černý klobouk, který může být i se závojem. Smuteční klobouk si žena nedává z hlavy dolů. Muži nejbližší rodiny by si měli obléci černý oblek bez nápadného vzoru, bílou košili, černou vázanku, černé ponožky a černé šněrovací boty. V současnosti se tolerují i různé kombinace oblečení. Šaty nebo kostým tak můžeme nahradit černou halenkou a černou sukní nebo černými kalhotami. Pokud však člověk má černý kostým, šaty nebo oblek, měl by si je obléct, protože jimi podtrhuje vážnost smuteční chvíle i svou úctu k zesnulému.



### *Jaké oblečení na pohřeb nepatří?*

Bijící do očí. Výstřednosti v oblečení a v úpravě zevnějšku jsou totiž zneužitím celého obřadu, urážkou zesnulého i pozůstalých. Na pohřbu je nepatřičné barevné, světlé a lesklé oblečení či oděv v křiklavých nebo jemných pastelových barvách. Akceptovat lze jen jednoduché a nenápadné vzory, ne výrazné dezény či káro. Zneuctěním smutečního oblečení jsou sportovní boty, tenisky – ani černé – a černé rifle. Nevhodné jsou i vázanky s obrázkem nebo logem firmy či košile tmavší než oblek. Mužům bych nedoporučila ani kombinaci černý oblek s černou košilí. Velkým faux pas jsou i tělové nylonky u žen z blízké truchlící rodiny. Konzervativnost se žádá nejen v oblečení, ale i v celkové úpravě zevnějšku. Nevyhnutelností u všech žen jsou zahalená ramena a kolena – nevolíme proto minišaty, minisukni ani šaty s hlubokým výstřihem či na ramínka. Nehty na ruku nesmí být nalakované na červeno, třeba je nechat přirozené nebo upravené bezbarvým lakem. Nevhodný je i výrazný make-up, extravagantní účes, nápadné doplňky, pronikavý parfém. Samozřejmě, pokud si zesnulý přál, aby lidé přišli na pohřeb oblečení netradičně, například v bílém, je třeba toto jeho přání splnit.



### *Můžeme mít během pohřbu na očích sluneční brýle?*

Pozůstalí používají tmavá skla brýlí často proto, aby jim nebylo vidět smutek na očích. Brýle by však měli v domě smutku či v kostele odložit. Lze je mít jen venku.

### *Je třeba zachovávat obyčej a chodit oblečení v černém, pokud jsme blízcí pozůstalí, po celý rok?*

Nošení černého nebo tmavého oblečení je vnějším projevem smutku. Na začátku minulého století předepisoval Jiří Stanislav Guth-Jarkovský, který byl i ceremoniář T. G. Masaryka, aby vdova nosila smutek dva roky, přičemž poslední půlrok si mohla obléci oděv s odstíny šedé nebo fialové barvy. Během smutku nemohla chodit na koncerty či na návštěvy, ani nesměla návštěvy přijímat. Děti si po smrti rodičů nemohli hrát ani sportovat 18 měsíců. Později etiketa prikazovala držet smutek jeden rok. Během tohoto období vdova ani vdovec nemohli znovu uzavřít manželství. Tato lhůta se zkrátila, pokud se vdovec staral

o malé děti – dokonce v takové situaci bylo přímo žádoucí, aby se oženil co nejdříve. Dnes etiketa neurčuje, jak dlouho mají blízcí pozůstalí projevovat smutek navenek. V popředí je vnitřní pocit pozůstalého. V jednotlivých rodinách nebo regionech se tradice nošení černého oděvu pohybuje v rozpětí od šesti týdnů po jeden rok; někdo však nosí černé oblečení až do konce života. Smutek lze dát najevo i připnutím černé stužky.

### *Jaké květiny a věnce jsou vhodné na pohřbu?*

Kytici nebo věnec by měl na pohřeb přinést nebo poslat každý, kdo se osobně setkával se zesnulým či s jeho rodinou. Květy by měly mít tlumené barvy, vhodné jsou tmavočervené, fialové, modré. Bílé květy – zejména lilie – se dávají mladým lidem, v minulosti byly určeny jen pro panny a panice. V mnoha křesťanských rodinách je zvykem kombinovat bílé a žluté květy. Pokud jde o pohřeb státníka nebo výjimečné osobnosti, lze vidět i kytice a věnce v barvách trikolory jako symbolu České republiky. Pokud vím, jaké květy měl zesnulý rád, zvolím kytici či věnec z nich. Je třeba se vyvarovat těžkých aromatických květů, zvláště tehdy, když víme, že se pohřeb bude konat v malém domě smutku, a také květů, které by nám nebo jiným mohli zašpinit a poškodit oděv.

V naší kultuře se smuteční kytice váže ze sudého počtu květů, kytice pro jiné příležitosti z lichého počtu. V některých rodinách je zažitý zvyk, že na hrob dávají nejen sudý počet květů, ale i svíček. Po příchodu do obřadní síně bychom se měli nejdříve zastavit u rakve zesnulého, mírným úklonem mu vzdát úctu a položit květiny ke katafalku tak, aby stonky směřovaly na rakev kolmo, ne vodorovně s rakví. Páni tehdy nesmějí mít na hlavě klobouk či jinou pokrývku hlavy. Kytice a věnce, které již u rakve jsou, neposouváme ani neurovnáváme. Na věnci by vždy měla být stuha se jménem toho, kdo věnec dává.

### *Jaké nápisy jsou vhodné na stuhy věnců?*

Společenská etiketa říká, že o mrtvém jen v dobrém. Nápisy by měly být krátké, pozitivní a bez gramatických chyb. Obvykle se na stuhy píše "Poslední sbohem", "S láskou od...", "Nikdy nezapomeneme".



*Můžeme pozůstalým místo kytice či věnce věnovat peníze na mše za zesnulého?*  
Rodina sama může poprosit, aby lidé posílali peníze v hodnotě květů na dobročinný účel nebo dali na mše svaté. Pokud tak neučiní, důležitý je náš vztah s pozůstalými a to, jak se s nimi dohodneme. Vhodnější by bylo, kdybychom dali mše odsloužit sami.

*Jsou přehnané pláče a kvílení na pohřbu adekvátní, pokud chceme vyjádřit svůj hluboký žal?*

Komentovat, kdo na pohřbu plakal hodně nebo málo, je neslušné, možná pozůstalý nevytlačí ani slzu, protože už na to nemá sil. Ani s teatrálním chováním bychom to neměli přehánět, neboť pouze svědčí o naší nevěře ve věčný život. Vždyť ani pravá láska se neprojevuje velkými gesty, ale je ukrytá v maličkostech. Byla jsem však už i na takovém pohřbu, kde truchlíci, která nejvíce plakala a skákala za nebožtíkem do hrobu, se na tryzně smála a bavila.

*Kdo může přednést projev na pohřbu nebo promluvit k účastníkům pohřbu kromě kněze?*

Kromě kněze může promluvit k přítomným každý, kdo se na tom dohodne s rodinou nebo s organizátorem pohřbu. Řečníka může přímo oslovit i rodina zesnulého. Nikdo nemůže nikomu zakazovat, aby přednesl smuteční řeč. Rovněž nikdy nevíte, zda si přítomnost toho-kterého řečníka nepřál i nebožtík.

Pan profesor Mistrík mě před smrtí poprosil, abych na jeho pohřbu přednesla báseň, kterou o něm napsala jedna z jeho bývalých studentek. Musím se přiznat, že bylo nesmírně náročné stát u rakve člověka, ke kterému jsem měla blízký vztah, a recitovat. Pan profesor Mistrík nám na přednáškách vždy říkal, že dobrý rétor je ten, kdo umí emoce ovládnout, tedy se nerozpláče ani během pohřebního projevu či recitace. Jinak je to profesionální selhání. Neovládnuté a nekontrolovatelné emoce by tedy neměly být nad projevem – i když pohřeb bez emocí neexistuje.



*(pokračování příště)  
(podle KN)*

## ***Biblické drobečky***

**Slovní spojení, která se z Bible dostala do našeho jazyka**

### **Nejen z chleba žije člověk**



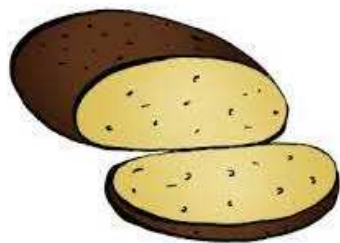
Chléb jako základní potravina se objevuje v několika příslovích nebo frázích. Například: „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej“, „Všechn chleba o dvou kůrkách“, „Největší krajíc chleba“, „Řeči se mluví a chleba se jí“, „Kdo po tobě kamenem, ty po něm chlebem“ atd.... Písmo svaté k těmto příslovím o chlebu přidává známé novozákonní přísloví: „Nejen chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst“ (Mt 4,4).

V běžném pozemském slova smyslu si člověk myslí, že nestačí konzumovat pouze suchý chléb, ale že je nutné, aby se k němu přidalo i nějaké další jídlo.

Biblické pozadí tohoto přísloví je však jiné. Pán Ježíš byl po svém křtu v Jordánu veden Božím Duchem na poušť. Na poušti ho po dlouhém půstu pokoušel ďábel, aby ho odradil od jeho životního poslání.

Jedno z pokušení se týkalo chleba: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se tyto kameny stanou chlebem“ (Mt 4,3).

Chtěl snad ďábel Pánu Ježíši prakticky ukázat, že to nestačí? Ne, spíše chtěl obrátit svou pozornost k současnému stavu hladu s úmyslem nejen pomoci sobě, ale stát se „nosičem chleba“ pro lidi. Koneckonců, jen když mají lidé k dispozici chléb a hry, tedy to, co potřebují k normálnímu přežití, obvykle to funguje a naprostá většina společnosti nemá problém přijmout další skutečnosti spojené s tímto stavem. Jinými slovy, padnout do nabízené pasti.



V případě Pána Ježíše bylo pokušení stát se vládcem tohoto světa, snažit se být obdivován lidmi, prakticky znamená podvolit se pokušiteli. Pán Ježíš to odmítl slovy, že samotný chléb k životu nestačí. Nezbytný je také duchovní rozměr života a orientace v Božím slově.

Chceme-li být realisté, musíme si přiznat, že chléb je pro život nezbytný. Život však není jen o jídle a konzumaci, tedy v přeneseném slova smyslu nejen o chlebu. Podstatou lidského života v duchovním smyslu je společenství s Bohem, poznání jeho slova a jeho vůle. Jsme si toho vědomi, když tuto frázi používáme? Pamatujeme na to při naší každodenní honbě za hmotným zabezpečením?

(podle Růženec)

## Zadáno pro ženy

*Když je těžké odpustit lidem,  
kteří ublížili tvému dítěti...*



Svatá Marie Goretti

*Život italské svěřice Marie Gorettiové trval pouhých dvanáct let (1890 - 1902). Skončil předčasně rukou útočníka, který ji ubodal k smrti. Marie je známá tím, že na smrtelné posteli odpustila svému vrahovi. Je patronkou mladých dívek, obětí násilného násilí, mučedníků a těch, kteří ztratili rodiče. Její svátek slavíme 6. července.*

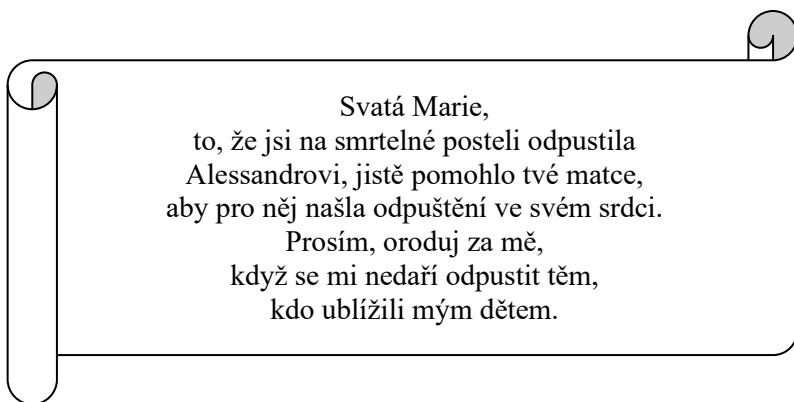
Je úžasné být svědky dětské nevinosti. Zatímco malým dětem nikdo neublíží, považují každého na světě za svého kamaráda. Už teď víme, že když jednou nějaký grobian zraní jejich srdíčko, bude nás to hodně bolet, ba možná kromě bolesti pocítíme i hněv.

Nemůžeme jiné děti přimět, aby se chovaly k našemu dítěti hezky, a pravděpodobně nedokážeme zabránit ani tomu, aby se k němu jednou nějaký učitel, trenér, zaměstnavatel či jiný dospělý nezachoval krutě a nebyl vůči němu nespravedlivý. Jsme my - ochranářské mámy - schopné těmto lidem odpustit?

Dvanáctiletá Marie Gorettiová byla ubodána na smrt mužem, který ji chtěl znásilnit. Když v nemocnici umírala, vyjádřila upřímné odpuštění svému vrahovi Alessandrovi, který po mnoha letech poprosil o odpuštění Mariinu matku. Jelikož ta věděla, že Marie tomuto muži odpustila, dokázala mu odpustit i ona.

Když pak Marii prolašovali za svatou, Alessandro se zúčastnil kanonizační slavnosti spolu s její rodinou.

Jsme svým dětem oddané a ochotné udělat všechno, abychom je ochránili před každým zlem. Přestože se je snažíme ze všech sil chránit, jsme zároveň povolány odpouštět těm, kdo jim ublíží. A někdy jsme povolané i k tomu, abychom napodobovali své děti v tom, jak upřímně odpouštějí.



*Já vám však říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete synové svého Otce v nebesích. On přece dává svému slunci vycházet na dobré lidi i na zlé a posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé...*

*Mt 5, 44-45*



# Dar lásky pro rodiče

## 27. kapitola *Láska nachází pokoj v Bohu*

*On přece uspokojí duši lačnou, bohatě nasytí toho, kdo hladoví! (Žl 107,9)*

Bůh nám nedává děti proto, aby nás péče o ně nadobro pohltila nebo abychom z nich učinili nový zdroj identity a smyslu života. Ale rozhodně nechce, abychom je jen tak podstrčili někomu jinému, zatímco my budeme hledat naplnění jinde.

Bůh touží po tom, abychom našli největší uspokojení v něm samém. Nic než Bůh nemůže zaplnit prázdnotu, kterou v nás zanechává sobectví a každý jiný hřích.

Lidé si často myslí, že kdyby měli více peněz, více radostných chvil nebo více energie, byli by šťastnější. Král Šalomoun měl všech těchto věcí dostatek, a přesto řekl, že všechno je „marnost a honba za větrem“.

(srov. Kaz 2,1-25). Došel k závěru, že všechny dobré věci pocházejí z Boží ruky, a proto „kdo by mohl jíst a užívat bez něho?“ (Kaz 2,25).

Když se cítíme nešťastní, myslíme si, že je to proto, že nám prozatím chybí něco, po čem toužíme. Neuvědomujeme si, že Bůh nestvořil na zemi věci, které by nás mohly uspokojit víc než On. Stejně tak to nemohou udělat ani naše děti. Vložil do nás touhu hledat ho, aby nás mohl naplnit svými nebeskými dary (srov. Flp 4,19). Pravou lásku, radost a pokoj můžeme získat pouze tehdy, když s ním prožíváme blízký vztah (srov. Gal 5,22).



Bible nás učí, že pokud se budeme křečovitě snažit najít naplnění ve věcech tohoto světa, nikdy ho nedosáhneme, a dokonce ztratíme Boha. Když však v Bohu objevíme plnost všech věcí, nejenže nám dává sám sebe, ale také nás zahrne i nečekanou radostí. Žalmista říká: „Radujte se v Pánu, a on vám dá touhy vašeho srdce.“ (Ž 37, 4). Bůh slíbil, že pokud ho člověk hledá a miluje nade vše, dá mu přesně to, co skutečně potřebuje a po čem jeho srdce touží.

Rodič, který plně prožívá vztah s Bohem, prospívá všem členům domácnosti. Když se člověk přestane snažit mít všechno pod kontrolou a dovolí Bohu, aby ho naplnil svou láskou, dal jeho životu nový smysl a uklidnil jeho neklidné svědomí, radost, která z něj proudí, se ve stejné míře rozlévá na celou jeho rodinu.

Proto nemáme Ježíšova slova považovat za necitlivá: „Kdo miluje syna nebo dceru víc než mě, není mě hoden“ (Mt 10,37). Ačkoli se následující tvrzení může zdát v rozporu se zdravým rozumem, děti by ve vašem životě opravdu neměly být na prvním místě. Na prvním místě by neměl být ani váš manžel nebo dokonce vy sami.

Jednou z velkých výzev lásky je vybudovat si důvěrný vztah s Bohem, který zahrnuje všechny ostatní náklonnosti, a pak sledovat, jak Bůh mnohonásobně znásobuje a rozmnožuje to, co s láskou chcete uskutečnit v životě svých dětí a co byste jinak vlastními silami nedokázali. Pokud milujete Boha nade vše, naučí vás lépe milovat své děti.

A tak můžeme říci: Tajemství úspěšného naplnění rodičovského povolání spočívá v prožívání pokoje ve společenství s Bohem.

To neznamená, že máte být lhostejní k potřebám svých dětí. Jde o to, abyste byli denně ve spojení s Bohem prostřednictvím modlitby a hledali u něj moudrost a sílu, abyste byli vnímaví k nejdůležitějším potřebám dětí.

Duch Svatý bude neustále vlévat Boží lásku do vašich srdcí (srov. Řím 5,1-5). On vám dá pokoj, abyste dokázali vytrvat i v těžkých situacích, kdy vaše vlastní vůle nestačí. Naplní vás radostí bez ohledu na to, v jak obtížné situaci se nacházíte.

Nacházet pokoj v Bohu je úžasné. Už se nebudete tolik starat o vnější okolnosti, protože Bůh a jeho zaslíbení se nemění. Pokud mu dovolíte, aby vás naplnil a použil, ani vaše děti nepřijdou s prázdnou. Naopak. Skrze vás obdrží vše, co jim Bůh chce dát.



V některých životních situacích děti potřebují, abyste zůstali v pozadí. Možná pro ně děláte příliš mnoho ze strachu nebo z nezdravé touhy být užiteční. Jindy od vás možná potřebují víc, než jste schopni dát. Svým dětem však můžete nejlépe sloužit pouze s pomocí Božího Ducha. Boží slovo, moudrost a trpělivost se ve vás začnou projevovat, pokud dovolíte Bohu, aby je do vás den co den zaséval.

Jákobova žena Lea (srov. Gn 29,30-35) je příkladem osoby, která očekává, že ve své rodině najde naplnění. Doufá, že ji manžel bude milovat, když mu porodí děti. Porodí tři syny a každého pojmenuje, aby vyjádřila svou touhu po spokojenosti a bezpečí. Nakonec se však přesvědčí, že žádný muž nedokáže naplnit její nejhlubší citové a duchovní potřeby. A tak po narození čtvrtého syna jednoduše říká: „Nyní budu chválit Hospodina.“ (Gen 29,35). Při svém hledání došla tam, kde by měl začít každý z nás - k milujícímu Bohu.

Cítíme-li se nespokojeni, předložme Bohu to, co v sobě nosíme. A nasýtí vše živé svým nesmírným bohatstvím (srov. Ž 145,16); nemusíme se ani na vteřinu obávat, že by jeho zásoby nestačily.

Král David ve své písni chvály napsal: „Ty mi dáváš poznat cestu života, plnost radosti ve své přítomnosti. Po tvé pravici je věčná blaženost.“ (Ž 16, 11). Těšte se z Boží přítomnosti jako každodenního zdroje všeho, co potřebujete.



Přečtete si Ježíšova slova v evangeliu podle Matouše (Mt 11,28-30).

V důvěrné modlitbě se ptejte Boha, jak jak v něm můžete denně nacházet odpočinek.

S otevřeným srdcem ho prostě, aby vás naplňoval svou láskou a pomáhal vám najít radost v důvěrném vztahu s ním.

Poděkujte mu za jeho dobrotu a za všechno,

co vám dává ve vašem životě.  
Radujte se, že s ním můžete intenzivně prožívat  
daný okamžik.  
A pak ať vaše děti v dnešní den vidí, jak vás Bůh mění.

Když dnešní úkol splníte, odpovězte si na tyto otázky:

- ? Co je třeba ve vašem životě změnit a jaké postoje je třeba napravit, abyste mohli najít uspokojení v Bohu?
- ? K čemu vás Bůh volá?
- ? Jak to prospěje vašim dětem?

*Jen v Bohu má duše odpočívá, od něj přichází má záchrana.  
(Žl 62,2)*

## *Pár slov pro mladé*

### **Pohled dopředu**

Před časem vám byly ve Zpravodaji v rubrice „**Tak to jsem já?**“ nabídnuty náměty, které pomáhaly poznat sebe. Témata se „kroutila“ kolem přirozenosti člověka. Do našeho života však vstupují i **nadpřirozené skutečnosti**. A naproti tomu „Akta X“ jsou nic! Nadpřirozené skutečnosti na nás působí úplně jinak!

Dotýkají se nás a my k nim zajímáme postoje – věříme, nebo nevěříme. Spolupracujeme s Pánem, nebo ne. To vše nás mění a my tímto setkáním s „nadpřirozenem“ měníme svět.

Přátelé, za tisíc let budou lidé zkoumat, jak jsme na začátku třetího tisíciletí žili. Aby to nemuseli zjišťovat z našich smetišť, udělejme cosi výjimečného. Hluboce lidského, čistého, krásného... Něco, co vyrostě z naší víry v Pána Boha. Něco,

nad čím budou lidé v údivu kývat hlavou. **Jedná se o hrdinský skutek, který učiníte, a nikdo o něm nemusí vědět. Je díkem za všechno, co vám jiný člověk do duše uložil.**

K těmto velkým činům potřebujeme velkou sílu. Pokud nám lidské zdroje docházejí, potřebujeme se napojit na nadpřirozený zdroj. **A ten je u Pána. Věříte tomu? Víte, jak na to?**

Je to tajemství, ve kterém hraje nesmírně velkou roli **modlitba a víra**. A ještě... Ne, neprozradím vám to hned. Zvu vás číst tyto stránky. **Věřím (vidíte, i já mám víru ve vás, ale zejména v Pána), že po přečtení několika řádků zjistíte, že vás někdo má rád.**

Tyto stránky něco důležitého otevřou. Ukážou, jak na to. Jen ukážou, protože to další musíte udělat vy. Vy se musíte vydat na objevnou cestu. Stránky jsou průvodcem. Jsou vhodné pro osobní studium, ale i pro setkání mladých lidí.

Přeji Vám, abyste **nohama pevně stáli na zemi, srdcem byli v nebi a pohled měli upřený dopředu. Až do věčnosti.**

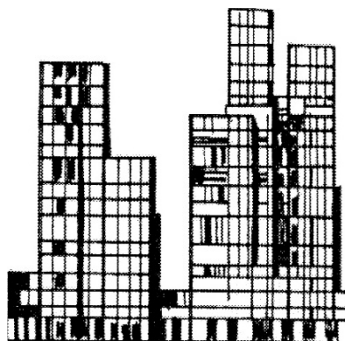
*Autor Josef Luscoň*

## 1. Pohled do dějin, pohled do věčnosti

Historici odhadují, že na světě bylo kolem desetitisíc původních kultur. Ale! V současnosti je na světě už jen asi 200 milionů původních obyvatel.

To jsou ti, kteří žijí na území svých předků, mají svoji kulturu a vědomí, že byli na tom území první. Jen v posledním století druhého tisíciletí zmizelo z povrchu země asi 90 kmenů.

Oficiální zprávy říkají: „Nepřizpůsobily se novým podmínkám.“ Pravda je však krutější. Ti druzí vyhnali první. Všichni jsme ohroženi?





## Konec starého světa?

Zdá se, že moderní civilizace starý svět pohřbívá. Jeho moudrostí pohrdla, a proto jde do záhuby?

Možná ano, možná ne. Jisté je, že mnozí z nás se odtrhli od rodných kořenů a v šíleném tempu se řítí kamsi dopředu. Kam, to nikdo z nás zatím neví. Ale mizí radost a pokoj v srdci.

## A co my?

My jsme přežili. Přešli jsme do třetího tisíciletí. Je to zázrak. Vždyť mnohé jiné mocné národy zanikly. I když i do našich kořenů zasekli... Ano, mocně zasekli, a také sekají!



## Potřeba Spasitele

Cítíte, jak tento náš svět už od dávných dob potřebuje zachránce, Spasitele? Jak by bylo dobré, kdyby někdo Moudrý, Spravedlivý, Dobrý a Všemocný zajistil řád, ochranu slabším a trest násilníkům.

Svět potřebuje pomoc. A někteří jsou už netrpěliví. Jeden učeň mi do tváře křikl: „Když je Pán tak silný, proč mezi námi už není dávno spravedlnost?“

## Je to velmi vážná otázka. Odpověď je:

### 1. Čeho je hodně, toho je příliš:

Je směšné, že lidé vyčítají Bohu, že to tady nefunguje podle jejich představ, a přitom to sami kazí. **To, co On stvořil, funguje na sto procent.**

## 2. Chápat lidský život jako celek:

Pán vidí lidský život jako celek – před a po smrti. Neřeší všechno jen do naší smrti, ale přesahuje i lidskou smrt. A my, hodnotíme-li život jen do smrti, nebudeme ho stále chápat. Je třeba si uvědomit, že **žijeme i po smrti**.

## 3. Nejdůležitější skutečnost:

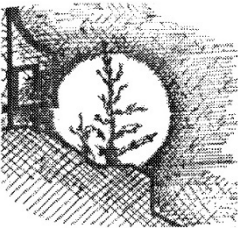
A teď to nejdůležitější: **Bez spásné smrti a zmrtvýchvstání Pána Ježíše to nelze dát do celku**. Stále budou ve vzduchu otázky: „Proč? Proč? Proč?“ On na kříži je odpovědí: „**Proto!**“ **Mějme víru v Něho!**



### Jsmo připraveni přijmout pomoc?

Každý z nás má něco v sobě, co potřebuje zásah z „**nad-přirozena**“. Potřebujeme vysvobození, záchranu. Ježíš Kristus to udělal.

Obětoval za nás svůj život a nabídl nám spásu. Dává nám radost, pokoj, úplně jiný pohled na svět. Ale je tady ještě jedna podmínka. I my musíme mít **zájem a chtít!**



### Spolupráce s Bohem na tom nejdůležitějším

Jak spolupracovat na své spásě? A proč ji vůbec chtít? Začneme tím nejdůležitějším. Zjistíme, jestli vůbec chceme pomoc. Nejsi pyšný suverén? Odhalme to!

### Přijmeš pomocnou ruku?

Potřebuješ ji, ale zda ji přijmeš, to závisí i na tvém sebevědomí. Je „zdravé“? Akorát? **Sebevědomí souvisí s pokorou, i s pýchou**. A ta je překážkou přijmout pomoc, spásu. Na úvod to stačí. V testu se možná o sobě dozvíš něco nového.

**1. Míváš trému?**

- a) Ano
- b) Ne
- c) Občas

**2. Když máš pravdu, snažíš se ji prosadit?**

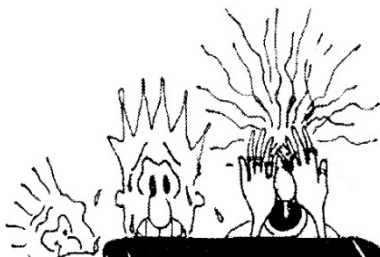
- a) Ano, za pravdu je třeba se bít „hlava – nehlava“
- b) Ne, pravda se prosadí sama
- c) Ano, ale snažíš se to dělat moudře

**3. Ve společnosti:**

- a) se chováš podle potřeby
- b) máš rád, když si tě nevěšímají
- c) jsi suverén

**4. V lese jsi zabloudil, proto:**

- a) zůstaneš stát na místě a budeš volat o pomoc
- b) začneš hledat cestu domů
- c) začneš se zlobit a nadávat



**5. Ve stresových situacích:**

- a) musíš si ulevit výbuchem vzteku
- b) snažíš se klidně řešit věci
- c) je ti do pláče

**6. Stala se ti nepříjemná věc. Pokazil jsi zařízení, a ty**

- a) utečeš, aby se nepřišlo na to, kdo to udělal
- b) pustíš se do opravy, přestože tušíš, že se ti to nepodaří
- c) jdeš za majitelem a vysvětlíš mu, co se stalo



**7. V horách slyšíš vzdálené volání o pomoc:**

- a) hned běžíš pomoci
- b) neuděláš nic, vždyť na pomoc je horská služba
- c) upozorníš na volání jiné lidi

**8. Jsi v noci doma sám a vidíš, že do sousedního bytu se vloupali zloději:**

- a) jdeš je vyhnat
- b) zhasneš světlo a nepohneš se, aby tě nespátřili
- c) snažíš se zavolat pomoc

**9. V hádce s jiným člověkem:**

- a) zachováš si svou důstojnost a hledáš způsob, jak vést klidný dialog
- b) hádáš se, dokud máš síl
- c) nejlepší je rychle se stáhnout

**10. V čekárně ses ocitl na konci dlouhé řady:**

- a) přemýšlíš, jak urychlit čekání
- b) přijmeš osud a pomalu postupuješ v řadě
- c) předběhneš všechny

**Ohodnocení:** Bude neobvyklé. Dočteš se, co ti hrozí. Ale nejprve podáváme bodový klíč:

- 1. a = 1b, b = 0b, c = 2b
- 2. a = 0b, b = 1b, c = 2b
- 3. a = 2b, b = 1b, c = 0b
- 4. a = 1b, b = 2b, c = 0b
- 5. a = 0b, b = 2b, c = 1b
- 6. a = 1b, b = 0b, c = 2b
- 7. a = 2b, b = 0b, c = 1b
- 8. a = 0b, b = 1b, c = 2b
- 9. a = 2b, b = 0b, c = 1b
- 10. a = 2b, b = 1b, c = 0b



**do 7 bodů: „Jsi suverén, a nechápavě kroutíš hlavou? O jakém zachránci se to mluví?“**

Čti! Zdá se, že je ti v životě velmi dobře. Ale! Je-li člověku dobře, zdá se, jako by Boha nepotřeboval. Když se mluví o spáse s těmi, co si žijí v blahobytu, zvyknou



mávnout rukou: „Dej s tím pokoj. O jakou spásu jde? Kdo, a z čeho mě chce zachránit? Vždyť všechno mám. Postačím si sám. Raději ať mi někdo udrží to, co jsem získal. A ať přidá peníze na nové věci.“ Ach, ach... Pokud je Člověk ve „výkladu masoproduktu“, tak je mu těžko mluvit o hladu. Zde je příčina, proč se dnes tak těžko ohlašuje evangelium, a proč po spáse mnozí netouží. Zvládnout tento „stav“ ti pomůže myšlenka: „**Marnost nad marnost, všechno je marnost.**“ Kromě věčného života.

### 8 až 14 bodů: „Jsi ustrašený a konkurence řádí? Ano, ano...“



Je tomu tak! Mnohé zprávy chtějí sídlit ve tvém srdci. Ježíšova radostná zvěst **o možnosti nádherného života** po smrti přichází do tvého „světa“, ve kterém jsou tisíce jiných, falešných „radostných zpráv“. Žiješ ve společnosti, kde zábavní průmysl vytváří realitu, jakou chce. Chrlí filmy, videohry, časopisy, jejichž hlavními tématy jsou: kdo si koho bere, kdo se s kým rozvádí, kdo jaké šaty nosí... **Falešná poselství** jsou nabídnuta tak vzrušující a příjemně, že navozují sladké vzrušení a neobvyklý zážit-

tek. Člověk jim velmi lehce podlehne. **A naopak:** To, co žádá Ježíš, je tak nároč-  
né a vyrušující. Je třeba se namáhat, jít cílevědomě vpřed. Ale ty se toho neboj! Je třeba na sobě pracovat. Přestože dnešní svět nepřeje hrdinům, ty se jím můžeš stát.

### 15 – 20 bodů: Umíš třídít to, co šimrá a co štípe. Poselství probouzí člověka i tebe.

I když pro mnohé je dnes „radostnou zvěstí“ droga, alkohol, sexuální zážitky, ty dokážeš příchodí poselství třídít. Víš, co přináší **trvalé štěstí** a co jen **chvilkovou rozkoš**. Odhalil jsi tajemství, že spása člověka začíná už tady. **Pokoj, svobodu, lásku, tohle všechno už můžeš zakoušet a prožívat naplno, ale zatím jen ve svém nitru.** Tam se to rodí. Garantem toho je Bůh.





A po smrti se to završí v Nebeském království. Ještě chvílku, malou chvíličku, Bůh řekne dost, přijde smrt a už to bude trvat věčně. Přeji ti, abys z Božího království už nikdy nevypadl a abys Bohu vždy otevřel **dveře svého srdce**.

### **Bůh nás neopustí, pokud ho my neopustíme**



*Píše se rok 1922. Průmysl potřebuje suroviny, a tak v amerických dolech pracuje velmi mnoho lidí. A občas se stane i neštěstí.*

*Po jednom výbuchu v dole zasypalo devět horníků. Když si horníci uvědomili svou strašnou situaci, někteří chtěli spáchat sebevraždu. Mezi nimi byl jeden věřící, který vléval ostatním naději: „Chlapi, vydržme. Bůh o nás ví... „*

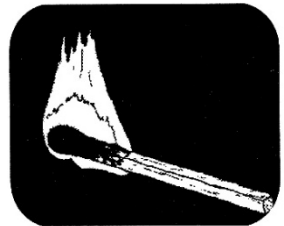
*„Nech si ty řeči!“ obořil se na něj jeden z nešťastníků.*

*Věřící horník se však začal tiše modlit: „Otče náš...“*

*Po osmi dnech hrůzy se smířili se svým osudem. Čekali smrt, když v tom se ozvaly jakési zvuky. Po hodině prací zaslechli:*

*„Halóóó... Je tam někdo?“*

*Byli zachráněni. Osvoboditelům se naskytl zvláštní pohled. Chlapi klečeli a modlili se „Otče náš...“*



### **Jiný úhel pohledu**

Příběh potřebuje ještě toto osvětlení: „Těch osm bylo předtím nevěřících.“ Člověku se stává, že pokud je mu dobře, nevěří v Boha, necítí potřebu spásy. Ale Bůh ví, jak nás má navštívit, abychom ho našli a zatoužili po záchraně.

## Co jsme prožili

### Výstavka Biblí v Dolních Loučkách

Proběhla 23. ledna v "Neděli Božího slova" v pastoračním centru na faře od 15:00 do 17:00. Hlavním organizátorem byl otec Pavel. Kdo se rozhodl přijít, rozhodně nelitoval. Do Biblí, dětských Biblí, dětské literatury, slovníků... mohl nahlédnout a také získat spoustu zajímavých poznatků a znalostí od pana faráře. Za zmínku stojí Bible kutnohorská, která je druhou úplnou tištěnou českou Biblí pocházející z roku



1489. Její faksimili jsme mohli na výstavce obdivovat.

Někteří odvážlivci si mohli ověřit své znalosti formou "biblického kvízu". Pro návštěvníky měl otec Pavel připraveny Nové zákony zdarma k rozebrání.

115 publikací zhlédlo 24 dospělých a 4 děti.

A co říci na závěr?

Bible je základní knihou křesťanství.

Vypráví příběh vztahu Boha a člověka.

Proto je třeba ji mít v každé domácnosti na viditelném místě, denně ji otevřít a naslouchat Božímu slovu ať už jednotlivě, nebo ve skupinách. Jen Bůh nám může ukázat správný směr naší cesty, jen s Jeho pomocí máme naději na věčný život.

A Vám, otče Pavle, Pán Bůh zaplať!



*Jana Jurná*

## Kolik přátel máš?

„Kolik si myslíte, že máte přátel?“ zeptal se jeden spolucestující druhého během nedávné cesty. Podíval jsem se na něj a předstíral jsem, že si čtu noviny. Ve skutečnosti jsem poslouchal jejich rozhovor, který mě vedl k zamyšlení.

„Taky jsem si myslel, že jich mám hodně,“ řekl muž, „dokud jsem nemusel přehodnotit podstatu přátelství.“

„Kdo neví, co je to přítel?“ přemítal jsem. Ale v průběhu rozhovoru jsem si uvědomil, že naše tradiční představa přátelství nevystihuje realitu přesně.

Jeho další otázka směřovala více k podstatě.

„Kolik lidí, které považujete za své přátele, byste pozval na svatbu?“

„Tak asi dvě stě až tři sta.“

„A na křest dítěte?“

„Tak asi sedmdesát až sto.“

„Kdybyste chtěl jít dnes večer do kina nebo na stadion, kolika osobám byste zavolał?“

„Nevím... snad patnácti až dvaceti.“

„Je vidět, že máte hodně přátel,“ řekl druhý muž s úsměvem. „Ale pro kolik z nich jsou důležité vaše osobní záležitosti, vaše problémy? S kolika sdílíte své ušlechtilé plány, osobní nebo rodinné problémy? Na ramenou kolika z nich byste se mohl vyplakat a cítit se pochopený? A kolik z nich se upřímně raduje z vašich úspěchů a na vlastní kůži prožívají vaše trápení?“

„Děláte mi to těžké,“ odpověděl, „takových je už méně: dva nebo tři.“

„A kdyby jeden z těch dvou nebo tří byl smrtelně nemocen a zbývalo by mu pár měsíců života, nabídl byste jim, že se ujmete jejich rodin a postaráte se o vzdělání jejich dětí?“

„To je opravdu složité, nevybral bych z nich žádného.“

„Máte tedy hodně lidí, kteří vám dělají společnost, dva až tři dobré kamarády, avšak přitele žádného,“ zakončil podivný cestující.

Musel jsem se upřímně zamyslet nad tím, jak je obtížné najít a především si udržet opravdové přátelství, neboť společníků a kamarádů máme všichni dost.

A ty, kolik máš přátel?

*z knihy [Příběhy pro uzdravení duše](#)*



\* \* \* \* \*

Chudák, učitel a kněz se ocitnou před nebeskou bránou. Aby mohli vejít, musí svatému Petrovi odpovědět na otázku.

Chudáka se Petr zeptá: „Jak říkáme lidem, kteří svědčí o Kristu i za cenu svého života?“

Chudák hbitě odpoví: „Mučedníci.“

A svatý Petr ho pustí dovnitř.

Učitel, který byl méně milosrdný a pokorný než chudák, položí těžší otázku:

„V Palermu je kostel připomínající jistý počet mučedníků. Jak se jmenuje?“

Učitel byl ze Sicílie, a tak znal odpověď: „Chrám deseti tisíc mučedníků.“

A Petr ho pustí do ráje.

Nakonec se obrátí ke knězi a s nepatrným úsměvem mu pošeptá: „A vy, otče, mi řekněte jejich jména...“

## Pod pokličkou v papežské kuchyni

**Urban VIII. (\* 5.4.1568, Florencie - †29.7.1644, Řím)**

Tento 235. papež v dějinách Katolické církve byl na Petrově stolci skoro 21 let. V seznamu nejdéle sloužících papežů je na 12. místě. Žil v době, která byla nabitá událostmi historického významu.



Vlastním jménem Maffeo Barberini se narodil ve významné florentské rodině. Studoval v jezuitském kolegiu v Římě a doktorát práva získal na Univerzitě v Pise v roce 1589.

V roce 1601 Maffeo využil vliv svého strýce na Klementa VIII. a stal se papežským legátem na dvoře francouzského krále Jindřicha IV.

Pavel V. ho jmenoval kardinálem a papežským legátem v Boloni. Nástupcem Řehoře XV. se stal 6. srpna 1623 a přijal jméno Urban VIII.

Tento florentský papež, mecenáš a milovník umění, zanechal po sobě stopu v Berniniho barokním Římě, ve fontánách Věčného města, v kolonádě Náměstí sv. Petra. Během svého pontifikátu vyhlásil 9 svatých let. Urban VIII. měl rád oslavy, bankety, hlučné zábavy a dobré jídlo. K tomu všemu však připojil i intelektuální potěšení ve formě čtení svých básní, které vyšly knižně. Obklopil se přáteli básníky, které dvakrát v roce hostil v tichém a zeleném prostředí Castel Gandolfa. A jeden z velmi pozorných správců jeho kuchyně nám zanechal zápisky o tom, jak a kdy se jídlo na dvoře papeže Urbana VIII. během letních měsíců, kdy byl na římském venkově.

Do letního sídla v Castel Gandolfu to papeži trvalo dva dny kočárem. Jak uvádí v zápiscích správce, menu během hostin bylo bohaté a různorodé a nikdy nemělo méně než deset chodů. Stůl Urbana VIII. patřil ke starobylé tradici - talíře byly ze stříbra s vyraženým rodinným erbem. Svým hostům nabízel na výběr chutné předkrmy, jako salám, fiky, meloun, máslo a čerstvý tvaroh. Následovala, jak to bylo lo zvykem v Toskánsku, hustá polévka z chleba nebo ze zeleniny s rýží nebo vajíčky, které právě přinesly od slepiček z papežského kurníku. Tak se na stolech objevily pastely, mladí kohouti naplnění rozličnými omáčkami, telecí prsa zdobená čerstvými květy. Po vařeném mase se nosilo na stůl pečené, od kohoutů po jalovice, ozdobené hořkými pomeranči a citróny. Chutný bílý dort, někdy naplněný sýrem provolone, znamenal, že oběd se blíží závěru. Sezónní ovoce bylo závěrečným chodem rozmlsaného stolování.

V poznámkách se můžeme dočíst i to, že u papežského stolu se přísně dodržovaly postní dny. Maso se nahradilo rybami, které nejprve uvařili, pak ugrilovali a nakonec upekli. Pro Urbana VIII. se pekl zvláštní chléb zvaný papežský, který byl bílý a měkký. Takto vypadala zlatá každodennost za stolem, kde se přijíjelo vynikajícím vínem z místní oblasti Castelli Romani.

### Špaldová polévka z receptáře jezuitů Francesca Gaudenzia

Špaldovou pšenici je třeba omýt ve vlažné vodě. Pro 10 osob stačí miska a půl špaldy. Po umytí ji vaříme v teplém a mastném vývaru; do špaldy po troše přidáváme vývar a občas promícháme dřevěnou vařečkou. Vaří se pomalu, bez plamene a čím déle se vaří, tím bude lepší. Upozorňuji, že se má vařit nejméně tři a půl hodiny. Když je špaldová pšenice uvařená, vezmeme slaninu, nakrájíme na tenké plátky a upražíme ji na pánvi. Upraženou slaninu s tukem vylijeme na špaldu a nakonec přidáme vajíčka a sladký ovčí sýr.



### Významný patron umění

Urban VIII. byl významným patronem umění a umělců. Během jeho pontifikátu vznikla díla, která obdivujeme dodnes. Můžeme říci, že dvorními architekty tohoto florentského papeže byli Pietro da Cortona a Gian Lorenzo Bernini.

První jmenovaný naprojektoval papežský palác v Castel Gandolfu, tak jak jej známe dnes. V roce 1626 jej Urban VIII. začal využívat jako letní rezidenci.

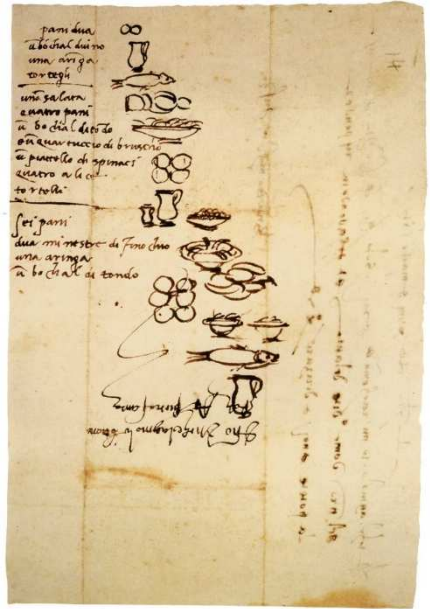
Giana Lorenza Berniniho pověřili mnoha projekty v Římě, ale nejslavnějším se stal realizací bronzového baldachýnu nad hlavním oltářem Baziliky sv. Petra; Urban VIII. posvětil novou baziliku 18. listopadu 1626.

Bernini zrealizoval i projekt Tritónové fontány, která se nachází na Náměstí Barberini, a svěřili mu také naprojektování paláce, který se stal sídlem Urbanova papežského kolegia. Papež Urban VIII., jako projev své důvěry a úcty vůči Berninimu, mu dal za úkol vybudovat svůj vlastní náhrobní pomník, který se nachází uvnitř Svatopetrské baziliky.

*(podle KN)*

## Věděli jste?

Renesanční umělec Michelangelo Buonarroti ilustroval také nákupní seznamy. Činil tak proto, aby pomohl svému negramotnému služebníkovvi najít na trhu to, co potřebuje. Zachován je více než 500letý seznam, který se spolu s ostatními díly umělce nachází v muzeu ve Florencii. Horizontální čáry ho rozdělují na tři části a jeho součástí jsou ingredience jako „pani dua“ (dva bocháňky chleba) či „un aringa“ (sleď). Menu se skládá většinou ze zeleniny, ryb, vína a chleba, datuje se do období kolem půstu. V porovnání se všemi pracemi umělce je tento seznam snad nejhlubším pohledem do jeho každodenního života.



(podle KN)

## Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

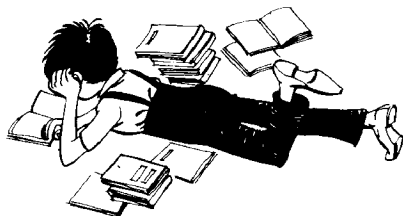
### Biblické hodiny

Setkání nad biblickými texty z nedělní liturgie pokračují ve středu 16. a 30. března po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.



Změna vyhrazena

## Knižní okénko



*Érice Jacquinet*

### Jak se osvobodit od pornografie

Tato kniha je praktickým průvodcem na cestě k vymanění se ze závislosti na pornografii. Čím dál více lidí se dnes snaží osvobodit od tohoto novodobého otroctví, ale často nevědí, kde hledat pomoc.

Zde je předložena konkrétní nabídka čtyřicetidenního putování k nabytí svobody v oblasti sexuality. Každý krok vychází ze zkušeností odborníků, kteří se věnují práci se závislými, a dalších osob, již je doprovázejí.

V knize lze rovněž nalézt mnohá svědectví těch, kdo s pornografií zápasili a zvítězili. Každá kapitola obsahuje konkrétní úkoly, které mohou pomoci k osobnímu růstu v oblasti intimity a vztahů.

*Vydalo nakladatelství Paulínky*

cena 329,- Kč



*Anna Kaver*

### Cesty ke klidu

Jsem dost dobrý? Jsem milovaná? Má můj život smysl? Je můj život dostatečně bezpečný?

Autorka, švédská terapeutka, si dala za cíl v této knize „přiblížit štěstí i výzvy obsažené v lidském bytí“. Hlavním tématem zčásti úvahového, zčásti populárně naučného textu je lidská „vestavěná“ zranitelnost a neuchopitelný strach, který vyvolávají vnější, neovlivnitelné aspekty naší existence. Tyto okolnosti

jsou rozebírány z různých perspektiv – biologické, filozofické, psychologické, společenské, globální i individuální. Řeč bude například o myšlenkové rigiditě, neschopnosti nakládat s emocemi či repetitivních myšlenkách. Závěrečná kapitola nabízí užitečné návody k pozitivnímu přerámování neklidu.

*Vydalo nakladatelství Portál*

cena 299,- Kč



V březnu má svátek světec, který byl věrozvěstem z Irska. Působil jako putující mnich. Ve Francii v Poitiers vyzvedl z trosek ostatky sv. Hilária. Zakládal kostely a hledal místo na něž byl ve snu povolán. Byl to ostrov na Rýně, kde u Säckingenu vybudoval chrám a dvojí klášter. V klášterní škole podporoval sport. Jak se tento svatý jmenoval?



*Acer; adat; airbagy; akvarista; alfa; amil; anti; asák; beat; cvik; čára; diagram; dlaň; dráha; elán; gauč; hádanky; hala; haluze; hena; iguanodon; iony; jaguar; jasnovidec; jímky; jméno; just; klich; knak; kolt; kontinuita; králíkárný; krev; kurty; laik; laur; lisovat; louž; malchit; maličkost; Martin; metr; minutka; nezapackat; nirvana; obezita; odvolat; ohony; ohyb; okař; oklika; okruh; orle; ovis; pelargonie; pîle; pily; plod; pochroumat; ponořit; posudek; promile; přelomiti; pyrè; roucha; ryzec; setkat; shyb; skus; sprintér; stoa; stopa; studio; talisman; taška; tatami; text; toky; učeň; účin; uhlí; ultimáta; ustanovit; utrhnout; vádí; varhany; vaty; víra; vodič; vodka; žrout*

NECHTE JE  
PŘICHÁZET



# HLE, BERÁNEK BOŽÍ

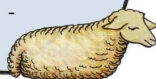


Beránek je jedním ze symbolů Ježíše Krista. Tento symbol pochází už z předkřesťonské doby. Na svátek Poschy Židé i dnes jí beránka jako vzpomínku na jejich vysvobození z Egypta. Petra, 9 let

Začátkem příštího měsíce slavíme a prožíváme v Katolické církvi nejdůležitější události křesťanství:



- **Zelený čtvrtek** - ustanovení Oltární svátosti a svátosti kněžství při Poslední večeři.
- **Velký pátek** - Ježíšovo utrpení a smrt na kříži.
- **Bílá sobota** - Pán je uložen v hrobě.
- **Velikonoční neděle** - slavné zmrtvýchvstání Pána Ježíše.



OKO 
KŘEST

E	V	E	T	S	E	Ř	K
C	L	P	A	Š	K	Á	L
Í	A	N	U	R	O	K	T
V	P	O	K	Á	N	Í	R
S	Ň	E	H	O	I	K	N
B	O	R	H	O	O	K	O
N	G	O	L	G	O	T	A
O	Č	N	Í	T	Ř	Í	D
P	O	P	E	L	E	C	E
N	N	Í	V	O	J	Á	K

GOLGOTA

HROB

VOJÁK

TRN

KORUNA

SVICE

KŘEST

POPELEC

PÁŠKAL

OHĚŇ

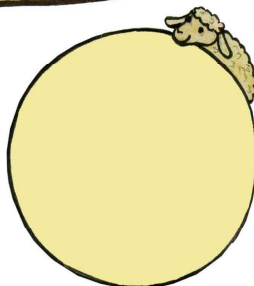
POKÁNÍ



Na **Zelený čtvrtek** večer slavil Pán Ježíš poslední večeři se svými učedníky. V tento večer ustanovil dvě svátosti: kněžství a Eucharistii – proměnil chléb a víno na své tělo a krev. Současně takto odevzdal apoštolům kněžskou moc se slovy „Toto dělejte na mou památku“. Na Zelený čtvrtek se večerní mše svatá slaví na památku ustanovení Oltární svátosti - Eucharistie.

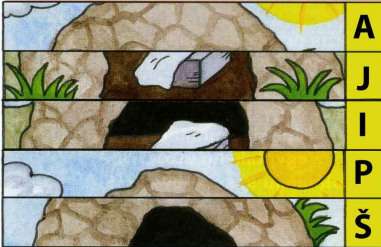
**Eucharistie je nejvznešenější z svátosti, v níž je přítomný, obětovaný a přijímaný samotný Kristus, náš velikonoční Beránek.**

Pán Ježíš se za nás obětoval jako velikonoční beránek a dává se nám, aby byl stále spolu s námi, aby nás ustavičně doprovázel a posíloval.



**Dokresli do obrázku hostie tvář nebo celou postavu Pána Ježíše.**

**Velký pátek** je dnem Ježíšova utrpení a smrti. Pán Ježíš je **Beránek**, který **se obětuje** za spásu všech. Je to den půstu, pokání a jediný den v roce, kdy se neslaví mše svatá. Namísto ní se koná liturgie umučení Pána, která se skládá z bohoslužby slova, slavnostní modlitby věřících, z poklony Svatému kříži a ze svatého přijímání. V tento den se čtou nebo zpívají



A

J

I

P

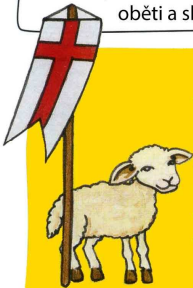
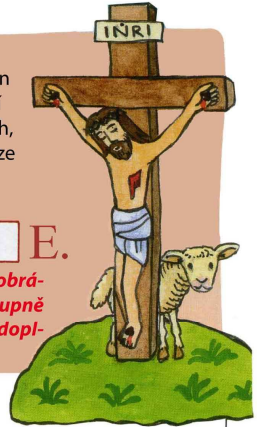
Š

E.

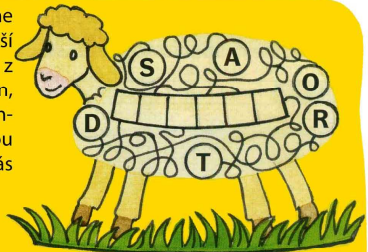
**Pokud správně poskládáš obrázek a písmena zapíšeš postupně od vrchu, můžeš do řádku doplnit správnou odpověď.**

Během **Bílé soboty** se věřící přicházejí modlit k

Božímu hrobu. Večer po soumraku slavíme velikonoční vigílii Pánova zmrtyvchvstání. Součástí obřadů je posvěcení ohně a velikonoční svíce - Paškálu, velikonoční chvalozpěv, čtení ze Starého zákona a Nového zákona, obřady křtu a biřmování, bohoslužba oběti a slavnostní procesí zmrtyvchvstání Páně.



Na **Velikonoční neděli** všichni slavíme **Ježíšovo zmrtyvchvstání** - největší Kristův zázrak. Pán Ježíš slavně vstal z mrtvých. **Beránek**, který byl obětován, se stal **vítězným** velikonočním beránkem, kterého znázorňujeme s vlajkou vítězství, Prázdný Ježíšův hrob je pro nás všechny důvodem pro



**Ve vlně velikonočního beránka jsou ukryta písmena. Čáry tě dovedu k uspořádání písmen do tajenky.**



Velikonoční neděle je velkou slavností. Společně se ráno pomodlíme a jíme požehnaná jídla. Potom jdeme spolu na mši svatou a já mám velkou radost, protože ministruju a jsem velmi blízko u Ježíše. Za chvíli ho už opravdu i přijmu do svého srdíčka. Po slavnostním obědě jdeme navštívit prarodiče a spolu se radujeme z Ježíšova zmrtyvchvstání.

Daniel, 9 let



## Něco na závěr...

Pan farář byl na návštěvě ve velice zbožné rodině. Při odchodu se loučí se všemi a podává ruku i nejmladšímu synovi. Ten však mlčí. Rodiče syna povzbuzují: "Tak co se říká?"

"Pán Bůh zaplat', že odcházíte."

30 000 roků před narozením Krista. Pračlověk si prohlíží vysvědčení svého syna a našťavaně říká: "To, že máš trojku z lovu, dovedu pochopit, jsi ještě malý, ale že jsi propadl z dějepisu, který má jen dvě stránky, to je skutečně hanba!"

Haniččina babička dostala chřipku. Maminka varuje svou dceru, aby nevstupovala do pokoje nemocné, protože chřipka je nakažlivá. Před spaním přidá Hanička k obvyklé večerní modlitbě: "Pane Bože, ať je naše babička zase zdravá, ale nechod' k ní moc blízko!"

Kostelník nevěří svým očím. Paní Majerová klečí zbožně v lavici, před sebou modlitební knížku a vedle ní umělý chrup. "Asi vás ruší při modlení, že?" ptá se se zájmem. "Ale kdež, ta protěza je mého Emila. On by mi jinak mezitím snědl doma štrúdl!"

Pan farář na začátku mše svaté říká do mikrofonu: "Pán s vámi." Poznává, že mikrofon nefunguje a polohlasem si říká: "Ten mikrofon je vadný, něco s ním je."

A z kostela se ozve sborem: "I s tebou."

Přijde Honzík ze školy a tatínek se ho ptá: „Tak, Honzíku, jak bylo ve škole?“ „Čtyři jedničky a jedna pětka.“

„Opravdu?“ Tatínek otevře žákovskou knížku a tam je napsáno: „11.11. - matematika: 5“

Prosba o pomoc zoufalé kolegyni: Kolegyně dostala od kámošky pěkné trojbarevné koťátko. Je milé a přitulné, ale bohužel její manžel je alergický na kočičí srst, a tak ho musí dát pryč. Kdyby ho někdo chtěl, jmenuje se Tonda, má 50 let, 175 cm a prošedivělé vlasy.

Pán Ježíš prochází mezi nemocnými a postupně je uzdravuje. Jeden nemocný však před ním vyděšeně utíká a křičí: „Já nechci uzdravit, já na to mám invalidní důchod!“